

Budsjett-innst. S. nr. 4

(2000-2001)

Innstilling fra justiskomiteen om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 vedkommende rammeområde 5, Justis

St.prp. nr. 1 (2000-2001) og St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001)

Til Stortinget

Komiteen fremmer i denne innstillingen forslag om bevilgninger på statsbudsjettet for 2001 under de kapitler som er fordelt til komiteen under rammeom-

råde 5, Justis, ved Stortingets vedtak 19. oktober 2000, jf. Innst. S. nr. 2 (2000-2001).

1. OVERSIKT OVER KAPITLER OG POSTER I RAMMEOMRÅDE 5

Nedenfor følger en oversikt over bevilgningsforslaget under rammeområde 5 slik det fremgår av St.prp. nr. 1 (2000-2001) med de endringer som følger av St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001), fordelt på kapitler og poster. 90 poster behandles av finanskomiteen utenfor rammesystemet.

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2
Utgifter i hele kroner			
<i>Høyesterett</i>			
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)	45 994 000
	1	Driftsutgifter	45 994 000
<i>Justisdepartementet</i>			
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)	210 492 000
	1	Driftsutgifter	201 030 000
	70	Tilskudd	206 000
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 256 000
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405)	138 301 000
	1	Driftsutgifter	138 301 000
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)	918 351 000
	1	Driftsutgifter	800 320 000
	21	Spesielle driftsutgifter	91 670 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	26 361 000
414		Domsutgifter	58 855 000
		Driftsutgifter	58 855 000
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)	1 455 009 000
	1	Driftsutgifter	1 368 513 000
	21	Spesielle driftsutgifter	39 741 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	38 449 000
	70	Tilskudd	4 483 000
	71	Tilskudd til Frelsesarmeens institusjon Elevator	3 373 000
	72	Tilskudd til Foreningen for fangers pårørende	450 000

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2
432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 3432)	93 915 000
	1	Driftsutgifter	93 915 000
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)	5 062 900 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	4 793 154 000
	21	Spesielle driftsutgifter	37 062 000
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	23 990 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	208 694 000
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)	1 029 500 000
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 012 894 000
	21	Spesielle driftsutgifter	16 606 000
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)	158 196 000
	1	Driftsutgifter	158 196 000
443		Oppfølging av innsynsloven	9 156 000
	1	Driftsutgifter	5 036 000
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 120 000
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)	65 465 000
	1	Driftsutgifter	65 465 000
446		Kontrollen med den militære påtale- og disiplinærmyndighet (jf. kap. 3446)	3 948 000
	1	Driftsutgifter	3 948 000
447		Politiberedskap	4 992 000
	1	Driftsutgifter	4 992 000
448		Grensekommisæreren	3 727 000
	1	Driftsutgifter	3 727 000
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)	231 510 000
	1	Driftsutgifter	231 510 000
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)	103 727 000
	1	Driftsutgifter	32 056 000
	21	Spesielle driftsutgifter	5 111 000
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 000 000
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	4 500 000
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenesten ved kystradioene	55 060 000
460		De særskilte etterforskningsorganene	6 703 000
	1	Driftsutgifter	6 703 000
466		Advokatutgifter m.m.	288 687 000
	1	Driftsutgifter	288 687 000
467		Norsk Lovtidend	3 056 000
	1	Driftsutgifter	3 056 000
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)	337 434 000
	1	Driftsutgifter	3 906 000
	70	Fri sakførsel	197 012 000
	71	Fritt rettsråd	121 387 000
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	15 129 000
471		Statens erstatningsansvar	112 402 000
	1	Driftsutgifter	722 000
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	41 640 000
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 040 000
474		Konfliktråd	27 393 000
	1	Driftsutgifter	2 693 000
	60	Overføringer til kommunene, <i>kan overføres</i>	24 700 000
475		Bobehandling	54 730 000
	1	Driftsutgifter	27 000 000
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 730 000

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2
<i>Arbeids- og administrasjonsdepartementet</i>			
1507		Datatilsynet (jf. kap. 4507)	18 413 000
	1	Driftsutgifter	18 413 000
		Sum utgifter rammeområde 5	10 442 856 000
Inntekter i hele kroner			
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)	921 000
	1	Diverse inntekter	921 000
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)	821 500 000
	1	Rettsgebyr	698 100 000
	4	Lensmennesenes gebyrinntekter	123 400 000
3430		Kriminalomsorg (jf. kap. 430)	65 879 000
	2	Arbeidsdriftens inntekter	37 200 000
	3	Andre inntekter	28 679 000
3432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 432)	156 000
	3	Andre inntekter	156 000
3440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)	173 499 000
	1	Gebyrer	166 060 000
	3	Salgsinntekter	7 246 000
	4	Gebyrer - vaktelskap	193 000
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)	3 014 000
	3	Salgsinntekter	954 000
	5	Personalbarnehage	2 060 000
3442		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 442)	4 891 000
	2	Diverse inntekter	4 891 000
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)	57 313 000
	1	Inntekter av arbeid	56 936 000
	2	Salgs- og leieinntekter	377 000
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)	17 469 000
	1	Egenandeler m.m.	17 469 000
4507		Datatilsynet (jf. kap. 1507)	993 000
	1	Årsavgift m.m.	993 000
		Sum inntekter rammeområde 5	1 145 635 000
		Netto rammeområde 5	9 297 221 000

2. STORTINGETS VEDTAK OM RAMMESUM

Ved vedtak i Stortinget 28. november 2000 er netto utgiftsramme for rammeområde 5 endelig fastsatt til kr 9 305 721 000, jf. Budsjett-innst. S. I (2000-2001). De fremsatte bevilgningsforslag i innstillingen bygger på denne rammen, jf. Stortingets forretningsorden § 19.

3. HOVEDPRIORITERINGER INNENFOR RAMMEOMRÅDE 5, JUSTIS

3.1 Innledning

Komitéinnstillingen omfatter alle administrasjonsgrener under Justis- og politidepartementet med unntak av kap. 480 Svalbardbudsjettet, kap. 451/3451 Sivilt beredskap, samt kap. 5630 Aksjer i Norsk Eieningsinformasjon as. Kap. 480 inngår i rammeområde 4 (Utenriks), kap. 451/3451 ligger under rammeområde 8 (Forsvar), mens kap. 5630 er en del av rammeområde 24 (Utbytte m.v.). I tillegg omfatter innstillingen kap. 1507/4507 Datatilsynet under Arbeids- og administrasjonsdepartementet.

3.2 Hovedinnsatsområder i 2001

3.2.1 Redusert kriminalitet

Regjeringen vil prioritere kriminalitetsbekjempelse på områder som i særlig grad truer individets trygghet og samfunnets interesser, dvs. vold, narkotikakriminalitet og annen internasjonal, organisert kriminalitet, sedelighetskriminalitet, kriminalitet knyttet til informasjons- og kunnskapsteknologi (IKT) og økonomisk kriminalitet.

I 1999 ble det anmeldt 437 539 forbrytelser og forseelser i Norge. Vinningskriminalitet utgjorde hele 54,8 pst. av den registrerte kriminaliteten. Trafikkriminalitet hadde nest størst andel med 13,3 pst. Narkotikakriminalitet utgjorde 9 pst., mens 4,9 pst. var vold.

Politianmeldte lovbrudd har steget med 9 pst. fra 1995 til 1999. Det er særlig økningen for simpelt tyveri som har gitt stigning i anmeldelsestallene. Narkotikakriminaliteten økte med 75 pst. Styrking av politiinnsatsen kan ikke forklare hele denne stigningen. Den registrerte voldskriminaliteten steg med 26 pst. i perioden. I nittiårene har det vært stigning i antallet siktede i alderen 15 til 20 år.

Tall fra SSB viser at gjennomsnittlig opplæringsprosent var på 40 i 1960. Fra et bunnivå på 18 pst. i 1987 har den steget til 31 pst. i 1999.

Det ble i 1999 nedsatt to arbeidsgrupper som skulle komme med forslag til hvordan saksbehandlingstiden i straffesakskjeden kan reduseres. Arbeidsgruppene har avlevert sine rapporter i juni 2000. Regjeringen vil gjennomgå disse forslagene og følge opp med nødvendige tiltak. Det er tatt initiativ til opprettelse av et eget team ved Oslo politidistrikt som skal bringe restansene ned på et akseptabelt nivå.

Regjeringen vil særlig fokusere på førstegangskriminelle mellom 12 og 18. Deler av innsatsen skal settes inn i et mer forpliktende samarbeid mellom skole, politi, sosialetat, barnevern og psykiatri. Av generelle tiltak skal det satses på skolemekling og ungdomskontrakter. Regjeringen har nedsatt en egen arbeidsgruppe for å utvikle bedre tiltak og reaksjoner overfor barn og unge med tanke på å forhindre at de begynner på en kriminell løpebane.

I saker der unge under 18 er involvert, vil Regjeringen vurdere fristfastsettelse i forbindelse med etterforskning og domsavsigelse. Regjeringen vil se nærmere på varetaksreglene og da særlig med tanke på nye fristfastsettelse.

Regjeringen vil følge opp handlingsplanen "Vold mot kvinner" slik at voldsofre sikres den hjelp de har krav på. Det skal etableres egne rutiner for mottak av volds- og voldtekts ofre ved alle legevakter. Justisdepartementet, med sine underliggende etater, skal opparbeide seg høyere kompetanse i forhold til vold i hjemmet og seksualisert vold. Tiltak mot diskriminering er en del av det forebyggende arbeid for å bekjempe vold, gjengkriminalitet og mobbing i skole.

Regjeringen vil legge fram en stortingsmelding om politi- og lensmannsetatens virksomhet med forslag om

tiltak som departementet mener vil øke etatens yteevne og resultater. Gjennom etableringen av et eget råd for bekjempelse av organisert kriminalitet, (ROK), vil Regjeringen samordne og effektivisere innsatsen fra politidistriktene, ØKOKRIM og Kripos mot organisert kriminalitet.

Regjeringen vil følge nøye med på utviklingen av voldelige ekstremistiske organisasjoner, og vil iverksette nødvendige tiltak for å hindre at voldelige aksjoner blir gjennomført.

Departementet skal samarbeide med andre instanser for å intensivere arbeidet mot konkursrytteri og svart arbeid.

Det er etablert, og vil i kommende år settes i verk nye tiltak i kriminalomsorgen, herunder påvirkningsprogrammer, som tar sikte på å motvirke ny kriminalitet. Departementet har styrket samarbeidet mellom kriminalomsorgen og arbeidsmarkedsetaten blant annet gjennom etablering av Ny start- programmet. Ytterligere styrking av samarbeidet vil bli prioritert i 2001. Samarbeidet med sosialetaten vil videreutvikles.

Regjeringen vil effektivisere og fornye justissektoren gjennom en omorganisering av Justisdepartementet og underliggende etater som reduserer departementets saksvolum. Departementet skal konsentrere sin virksomhet rundt de kjerneområdene som er spesielt viktige i justispolitisk sammenheng, dvs. lovarbeid, domstolene, politiet, kriminalomsorgen og saksfelt knyttet til enkeltindividers og gruppers rettssikkerhet.

De viktigste endringene, som alle skal være iverksatt 1. januar 2001, er opprettelse av Politidirektorat, regionalisering av kriminalomsorgen og overføring av ansvaret for lotterier og spill til Kulturdepartementet samt opprettelse av Lotteritilsyn. Videre skal ansvaret for Brønnøysundregistrene overføres til Nærings- og handelsdepartementet, og ansvaret for Statens Innkrevingssentral overføres til Finansdepartementet. Det administrative ansvaret for Regjeringsadvokaten overføres til Statsministerens kontor og det administrative ansvaret for Datatilsynet overføres til Arbeids- og administrasjonsdepartementet. Kommunal- og regionalministeren overtok 7. juni 2000 det politiske og faglige ansvaret for oppgavene på utlendingsfeltet. Fra 1. januar 2001 vil Kommunal- og regionaldepartementet også overta det administrative ansvaret for Justisdepartementets utlendingsavdeling. Det vurderes å opprette et Sivilrettsdirektorat, bl.a. for å avlaste Justisdepartementet, andre departementer og fylkesmennene for enkeltsaker.

Regjeringen vil framlegge en stortingsmelding og en odelstingsproposisjon basert på hovedforslagene i utredningene fra Domstolskommissjonen og Strukturutvalget.

Regjeringen ønsker å utnytte informasjons- og kunnskapsteknologi (IKT) optimalt i kriminalitetsbekjempelsen. Det er i dag ikke etablert løsninger for elektronisk kommunikasjon mellom de ulike leddene i

straffesakskjeden, og Regjeringen vil igangsette arbeidet med en "elektronisk motorvei" i justissektoren.

3.2.2 Redusert sårbarhet i samfunnet

Regjeringen vil etablere en felles koordinering for oppfølging av Sårbarhetsutvalgets innstilling, Et sårbart samfunn (NOU 2000:24), og vil starte arbeidet med en stortingsmelding om samfunnssikkerhet og beredskap.

Som et ledd i arbeidet med å bedre samfunnets evne til krisehåndtering, vil Regjeringen om kort tid nedsette et utvalg for å gjennomgå landets operative rednings- og beredskapsressurser.

3.3 Komiteens merknader

3.3.1 Generelt

Komiteen mener det er av avgjørende betydning at den som bryter loven blir stilt til ansvar. Samfunnet må sette klare grenser for uakseptabel adferd i form av rask og riktig reaksjon fra myndighetene. Politiet må bruke sine ressurser slik at alle lovbrudd blir møtt med en reaksjon fra myndighetene. Hver dag som går før en forbryter møter reaksjon, dom og soning svekker sjansen for at samfunnets innsats har effekt. Komiteen ber derfor Regjeringen sikre en rask og effektiv saksavvikling ved å intensivere arbeidet med å fjerne flaskehals i rettssystemet.

Komiteen understreker betydningen av å forhindre en kriminell løpebane for barn og unge. Forebyggende tiltak og reaksjoner må settes inn så tidlig som mulig overfor barn, unge og familier i risikozonen. Dette må gjøres i samspill mellom familie, skole, barnevern, helse- og sosialetat, frivillige organisasjoner og politiet.

Komiteen er enig med departementet i at "reduert sårbarhet i samfunnet" beskrives som et nytt hovedinnsatsområde i 2001. Sårbarhetsutvalgets innstilling (NOU 2000:24) peker på nye utfordringer bl.a. ved at viktige samfunnsfunksjoner kan utsettes for "hacking", bevisste angrep eller teknisk svikt. Dette reiser nye behov for lovgivning og mottiltak fra norske myndigheter, og komiteen imøteser Regjeringens varslede stortingsmelding om samfunnssikkerhet og beredskap. Komiteen ber om at utvalgsutredningen om landets operative rednings- og beredskapsressurser prioriteres, som ledd i arbeidet med å bedre samfunnets evne til krisehåndtering.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, konstaterer at kriminalitetsbildet i stadig større grad preges av internasjonale miljøer og grenseoverskridende kriminalitet. Det er derfor viktig å fortsette arbeidet med å tilpasse norsk lovverk og samarbeidsformer til internasjonale forhold, jf. Innst. O. nr. 3 (1999-2000) om etterforskningsmetoder og norsk deltakelse i samarbeidet om Interpol, Europol, og Schengen.

Komiteens medlem fra Senterpartiet viser til sine merknader i Innst. O. nr. 3 (1999-2000) vedrørende etterforskningsmetoder og norsk deltakelse i samarbeidet med Interpol, Europol og Schengen, samt tidligere behandling av Schengensamarbeidet, jf. Innst. O. nr. 89 (1998-1999). Dette medlem er enig med flertallet i at kriminalitetsbildet i stadig større grad preges av internasjonale miljøer og grenseoverskridende kriminalitet. Dette medlem mener imidlertid at opphøret av grensekontroll vil gjøre kampen mot organisert kriminalitet og narkotikaomsetningen vanskeligere.

3.3.2 Straffesakskjeden - organisering og resultatstyring

Komiteen understreker at jo raskere reaksjon som iverksettes ved lovbrudd, jo større forebyggende effekt vil reaksjonen ha. Dette gjør at fokus på økt tempo i straffesakskjeden fortsatt har første prioritet. Komiteen er videre kjent med Jahre-rapportens forslag til effektivisering av straffesakskjeden. Utvalget peker på at å bli kvitt restansene hos politijuristene er den største utfordring i norsk strafferettspleie.

Komiteen viser bl.a. til Ot.prp. nr. 18 (2000-2001) Om endringer i straffeprosessloven og domstolloven, fremlagt høsten 2000. Komiteen viser videre til fjorårets budsjettinnstilling fra justiskomiteen, Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) samt trykt vedlegg 1 i innstillingen som omhandler tiltak og resultatmål for hele straffesakskjeden.

Komiteen viser til at gjennomsnittlig saksbehandlingstid i politiet fortsatt er for høy, selv om det er positivt at saksbehandlingstiden for oppklarte saker er falt fra 191 dager for 1999 til 173 dager for år 2000. Det er fortsatt langt igjen til målet om 90 dagers (3 måneder) gjennomsnittlig saksbehandlingstid, men det er positivt at utviklingen går riktig vei. Komiteen vil fremheve positivt de politidistrikter som har oppnådd resultater i tråd med målsettingen. Det er viktig at de politidistriktene som oppnår gode resultater ikke opplever budsjettkutt, men får kreditt for sitt arbeid.

Det er også viktig at de øvrige politidistrikter identifiserer sine viktigste flaskehals, og i samarbeid med departementet utarbeider konkrete planer for å bedre resultatene. Hele seks politidistrikter har gjennomsnittlig saksbehandlingstid på over 240 dager (8 måneder). Videre er det 9 distrikter som har rundt 7 mnd gjennomsnittlig saksbehandlingstid. Lang saksbehandlingstid øker behovet for varetektsdøgn, virker unødig belastende på ofrene og reduserer den forebyggende effekten i betydelig grad. Det er viktig at departementet og politidirektoratet retter ekstra oppmerksomhet mot de politidistriktene med lengst saksbehandlingstid, slik at det foretas betydelige omlegginger i rutiner og omdispensering av midler så vel mellom distriktene som internt, for å oppnå vesentlig bedre resultater. Målet må være å få bort all unødig liggetid for papirarbeid knyttet til politiets saksbehandling.

Komiteen viser videre til målet om 3 måneder gjennomsnittlig saksbehandlingstid for straffesaker for så vel by/herredsretten som lagmannsrettene. Komiteen har merket seg at gjennomsnittlig saksbehandlingstid for straffesaker (meddomsrett) i herreds- og byrettene i 1999 er 3,1 måned. Det er store variasjoner mellom de ulike domstolene, og departementet har ansvaret for å sørge for tiltak som også bringer de største domstolene ned på ønsket nivå for saksbehandlingstid. Komiteen imøteser tilbakemelding for en slik oppfølging i statsbudsjettet for 2002.

Komiteen har merket seg at resultatene er langt svakere ved lagmannsrettene; gjennomsnittlig saksavviklingstid for straffesaker (meddomsrett) er 5,9 måneder. Dette skyldes særlig lang saksbehandlingstid ved Gulating (8,4 måneder) og Borgarting (7,5 måneder). Både Frostating (3,1 måneder), Hålogaland (3,9 måneder) og Agder (3,9 måneder) er om lag på linje med de oppsatte målsettinger, og det er etter komiteens oppfatning positivt at effektiv domstolsledelse og målrettet innsats har gitt gode resultater.

Komiteen har merket seg at en viktig årsak til lang saksbehandlingstid ved enkelte domstoler er problemet med enkelte forsvarsadvokater som ikke kan stille i tide, samt at påtalemyndighet/aktorat i andre tilfeller utgjør flaskehalsen. Komiteen forventer at domstolsledelsen holder tett kontakt med forsvarer i ulike straffesaker, og utøver det administrative ledelsesansvar som skal til for å hindre at siktede og ofrene må vente unødige lenge på en retts sak. Dette er også viktig for å få ned antall varetektsdøgn, og korte ned tiden mellom pågrepelse og eventuell soning. Videre forventer komiteen at distrikter hvor politijurister/påtalemyndigheten utgjør domstolens "flaskehals" får tilført stillingsressurser for å sikre at domstolens målsettinger kan nås. Komiteen ber om en tilbakemelding fra departementet knyttet til hva som gjøres konkret for å løse problemene ved de domstolene som ennå ikke er i mål, i forbindelse med statsbudsjettframleggelsen for år 2002.

Det er et uttrykt politisk mål at soning skal påbegynnes umiddelbart etter domfellelse. På spørsmål fra justiskomiteen til Justisdepartementet i forbindelse med fjorårets statsbudsjettbehandling (Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000), Vedlegg 1) svarte departementet at det var iverksatt et arbeid med å måle tidsbruken i politiet fra dommen er avsagt til den oversendes kriminalomsorgen for fullbyrdelse. Videre registrerer kriminalomsorgen i hvor mange tilfeller de bruker mer enn 2 måneder på å iverksette soning.

I 1999 var tallet som oversteg denne fristen pr. 22. oktober 571 dommer, mens tilsvarende tall pr. 30. august 2000 er hele 1 358 dommer ifølge svar fra Justisdepartementet til justiskomiteen av 2. november 2000, jf. vedlegg 1. Komiteen finner denne økningen betydelig, og forutsetter at departementet setter i verk konkrete tiltak.

Komiteen har merket seg at oppussing av Stavanger og Oslo Kretsfengsel, samt straffesaksflaskehals

som gir lang varetekt, gis som begrunnelse for kapasitetsmangelen, og det understrekes at kapasitetsmangelen særlig er stor i Østre distrikt. Videre opplyser departementet at som en følge av den midlertidige kapasitetsmangelen dubleres nå celler i Østre og Vestre fengselsdistrikt. Komiteen støtter at dublering av celler brukes som ett av flere virkemidler for å få ned soningskøen, og at dette virkemiddelet fortsatt tas i bruk inntil soningskapasiteten igjen balanserer det faktiske behov.

Komiteen merker seg at lite har skjedd knyttet til arbeidet med å måle tidsbruk hos politiet for iverksettelsen av en dom, på tross av departementets svar i fjor om at dette arbeidet var igangsatt. Også i år svarer departementet at dette arbeidet er i gang. Komiteen understreker at domsadministrasjon og innkalling til soning må bli mer effektiv, og at dette arbeidet nå må slutføres og resultere i konkrete omlegginger som plasserer et tydelig ansvar for effektiv tidsbruk, samt statistikk som kontrollerer at dette ansvaret følges opp i praksis. Komiteen forventer tilbakemelding til Stortinget med konkrete tiltak ved en egnet anledning i løpet av våren 2001.

Komiteen er kjent med pressemeldingen fra Justisdepartementet av 27. september 2000 som inneholder norsk svar til Torturovervåkingsskomiteen knyttet til Norges varetektspraksis. Komiteen viser for øvrig til at spørsmål knyttet til varetekt blir behandlet i en egen sak som ligger i Stortinget, Ot.prp. nr. 81 (1999-2000).

3.3.3 Reaksjoner overfor unge lovbrøyttere

Komiteen viser til at Stortinget våren 2000 behandlet St.meld. nr. 17 (1999-2000) Handlingsplan mot ungdomskriminalitet med forebyggende tiltak og reaksjoner knyttet til ungdomskriminalitet. Handlingsplanen omtalte en rekke viktige forebyggende tiltak, samtidig som det ble avdekket en mangel på passende reaksjonsformer knyttet til alvorlige lovbrudd begått av barn under den kriminelle lavalder.

I Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) sa justiskomiteen bl.a.:

"I mange tilfeller vil reaksjoner være nødvendige lenge før lovbrøytteren når den kriminelle lavalder og kommer inn under politiets ansvar."

Også barneombudet har i sin høringsuttalelse til Befring-utvalget etterlyst tiltak som ansvarliggjør barn som utøver kriminalitet, ved at de møter konsekvenser av sine handlinger. Barneombudet har antydnet en ny lov som kombinerer elementer av straffeloven og barnevernsloven, og peker på behovet for et variert reaksjonsspekter fra fysisk arbeid (samfunnstjeneste) til forvaring i institusjon.

Komiteen har videre merket seg at Politiets Fellesforbund (PF) som innspill til statsbudsjettet er bekymret over utviklingen med de mange under 15 år som utøver kriminelle handlinger. PF etterlyser ulike tiltak og strategier for å demme opp for denne utviklin-

gen, både mot enkeltpersoner under 15 år, og eldre som utnytter personer under den kriminelle lavalder til å begå kriminelle handlinger. Komiteen er enig med PF i at det er behov for raske og gode reaksjoner mot de som begår ulovlige handlinger i ung alder.

Komiteen er kjent med at det pågår et lovarbeid i Danmark, særlig knyttet til økt alvorlig kriminalitet begått av barn fra 13-15 år.

Komiteen har merket seg departementets synspunkter under pkt. 4.1.2 i budsjettproposisjonen som sier :

"Et økende problem er mindreårige som begår alvorlig kriminalitet. Det kan ofte være et problem å finne frem til adekvate reaksjoner mot denne gruppen. Det ordinære straffesystemet strekker ikke til, samtidig som det ofte kan være vanskelig for barnevernet å iverksette effektive tiltak. Faren er at ungdommer i denne gruppen begår kriminalitet uten at det kan iverksettes effektive tiltak for å beskytte den lovlidige borger. Det kan også være vanskelig å finne frem til tiltak for å avslutte den kriminelle løpebanen. Det er nedsatt en arbeidsgruppe som bl.a. skal vurdere straffereaksjoner og alternative reaksjoner overfor barn og unge som begår kriminalitet."

Komiteen har merket seg at Justisdepartementet, jf. Dagsavisen 23. oktober 2000, nå arbeider med konkrete tiltak som skal stoppe barn som har havnet på en kriminell løpebane, ved at barn som utfører kriminelle handlinger skal møte en hardere reaksjon. Målet er å gi bl.a. politi og skoler muligheter til å reagere mot kriminelle under 15 år.

Komiteen ser positivt på at det er nedsatt en hurtigarbeidende arbeidsgruppe i departementet som arbeider med dette, og at det skal trekkes paralleller til arbeid både i Sverige og Danmark. Komiteen understreker behovet for at departementet relativt raskt fremlegger en egen sak om dette, og viser i den forbindelse til at Stortinget allerede har en egen sak til behandling som bl.a. omhandler spørsmål om endringer i konflikt-rådsordningen for unge lovbytere (Ot.prp. nr. 79 (1999-2000)), samt en ny lov om straffegjennomføring (Ot.prp. nr. 5 (2000-2001)). Det er etter komiteens syn ønskelig å kunne se disse sakene mest mulig i sammenheng.

3.3.4 Internasjonale forhold

Komiteen konstaterer at internasjonal kriminalitet dreier seg om et bredt spekter av kriminelle handlinger fra narkotika, våpenhandel, hvitvasking av penger, menneskesmugling, sprit/sigarettsmugling, hallikvirksomhet, korrupsjon, eksport av stjålne biler, vinning, ran og andre økonomiske forbrytelser. Inntekter fra organisert internasjonal kriminalitet investeres ofte i lovlig eller tilsynelatende lovlig virksomhet. Dette understreker behovet for tett samarbeid mellom Økokrim, Kripos, POT og Etterretningsseksjonen i Oslo politidistrikt, samt økt internasjonalt justis- og politisamarbeid.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmet fra Senterpartiet, ser behovet for et internasjonalt organ som kan etterforske kriminalitet på tvers av landegrensene, og støtter en utvikling av Europol som en felles europeisk instans som jobber mot organisert kriminalitet. Dette krever så vel samordning av rettssystemer som etterforskningssamarbeid over landegrensene. Flertallet viser til fjorårets Budsjett-innst. S. nr. 4 (2000-2001) som fastslo:

"Komiteen understreker at formalisert norsk tilknytning til Europol er viktig både for å bevare den nordiske enheten for politisamarbeid, og for å kunne dra nytte av Europols analysekapasitet og informasjon. Komiteen støtter Europol og Interpols arbeid med å bekjempe terrorisme, illegal handel med narkotika og andre former for alvorlig organisert, internasjonal kriminalitet."

Flertallet støtter departementets vurdering under pkt. 4.1.6 i budsjettproposisjonen om at det er av sentral betydning å etablere gode samarbeidsstrukturer med EU også på justis og innenriksområdene.

Et annet flertall, alle unntatt medlemmene fra Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, mener videre det er positivt at Norge etter planen trer operativt inn i Schengensamarbeidet i løpet av våren 2001 etter at våre nasjonale forberedende tiltak er slutført. Dette flertallet støtter også en avtale med Europol som forventes ferdigforhandlet ved årsskiftet, slik at norsk politi inngår i et formalisert samarbeid med EUs politiorganisasjon. Dette vil gi Norge ytterligere en plattform for nært politisamarbeid i vår del av verden.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti forventer positive resultater av det operative Schengensamarbeidet som beregnes iverksatt våren 2001. Under forutsetning av at forhandlingene som føres med Europol får et akseptabelt resultat, mener disse medlemmer at Norge har en viktig plattform for politisamarbeid i vår del av verden.

Komiteens medlem fra Senterpartiet tar departementets vurdering til etterretning og viser til egne merknader i tilknytning til pkt. 3.3.1 ovenfor.

3.3.5 Trusler i et sårbart samfunn - kriminalitet knyttet til informasjons- og kunnskapsteknologi (IKT)

Sårbarhetsutvalget avga sin innstilling i juli 2000, og berørte en rekke sektorer som har et særlig beredskapsansvar eller hvor driftsbrudd kan få omfattende konsekvenser for samfunnet. Det nye trusselbildet omfatter så vel sårbarhet som følge av teknisk svikt, som sårbarhet som følge av "hacking" eller IKT-angrep.

Komiteen viser til departementets omtale av IKT-kriminalitet under pkt. 4.1.8 i budsjettproposisjonen. IKT-kriminalitet er en økende kriminalitetsform som gjennomføres bl.a. ved angrep via informasjons- og kommunikasjonsnettverk mot datastyrte systemer, misbruk av eller skadeverk mot datastyrte systemer og

ulovlig avlytting. Komiteen merker seg at departementet vil Økokrim skal være kompetansesenter innen bekjempelse av IKT-kriminalitet, og at det fastslås at det er behov for bedre kartlegging av trusselbildet mot Norge vedrørende dataangrep. Komiteen viser til at også POT arbeider med IKT-spørsmål relatert til de trusselvurderinger som gjøres knyttet til det norske samfunn.

Komiteen forutsetter at dette området gis tilstrekkelig oppmerksomhet fra departementets side, og at så vel lovverk som rammebetingelser for øvrig knyttet til etterforskning av IKT-kriminalitet gjennomgås i lys av den tekniske utviklingen. Eksempler på saker som regnes som IKT-kriminalitet kan være saker hvor man tar beslag i elektroniske bevis, slik som narkosaker der det tas beslag i siktedes e-post, eller saker om spredning av barneporno på Internett. Dette reiser kontinuerlig behov for å justere regelverket knyttet til elektroniske tjenester, herunder tele- og personvernlovgivningen.

3.3.6 Øvrige saker - økt trygghet for befolkningen

Prøveprosjekt videoovervåking

Komiteen understreker behovet for økt trygghet for innbyggere som befinner seg i det offentlige rom. Ved siden av økt synlig politi i gatene, har politiet på særlig kriminalitetsutsatte steder i Oslo hatt anledning til videoovervåking som et prøveprosjekt for å øke folks trygghet. Komiteen er kjent med brev av 31. oktober 2000 fra Politimesteren i Oslo til Justisdepartementet som fremholder de positive kriminalitetsforebyggende resultatene av videoovervåkingen, samt ønske om å videreføre prosjektet i første omgang fra prøveperiodens slutt 29. november 2000 frem til 1. juli 2001. Komiteen viser til at departementet har gitt tillatelse til en slik forlengelse i brev av 17. november 2000. Komiteen har merket seg politiets positive erfaringer ved at videokameraene gjør det mulig å gripe inn i situasjoner før de utvikler seg til mer alvorlige hendelser, at prosjektet har vært til stor nytte for oppklaring av straffesaker, og at flere voldsepisoder har blitt oppklart ved hjelp av videoopptakene. Komiteen er også kjent med at tilbakemeldingen fra publikum er positiv, og at overvåkingen er godt skiltet og kameraene synlige slik at det gir en forebyggende effekt. På denne bakgrunn støtter komiteen at video-prosjektet forlenges.

Vandelsattest

Komiteen har merket seg innspill om et økende problem med infiltrasjon av kriminelle i yrker som for eksempel vektere, dørvakter og drosjenæringen. Komiteen mener disse yrkesgruppene er særlig viktig for folks trygghet utover det som politiet er i stand til å yte. Disse bransjene har selv pekt på problemet med at vandelsattest for ansatte bare kan kreves før ansettelse, og at det er et reelt problem at enkelte kan utvikle en betydelig kriminalitet underveis uten at dette blir oppdaget av arbeidsgiver. Komiteen støtter kra-

vet om at vandelsattest kan kreves underveis i ansettelsesperioden, og at næringen kan reagere overfor kriminelle i egne rekker. Komiteen viser for øvrig til Innst. O. nr. 20 (2000-2001) om lov om vaktvirksomhet.

Oppfølging av sikringsdømte

Komiteen ser med uro på tilfeller som blant annet har vært framme i pressen høsten 2000 om sikringsdømte som slippes fri uten at sikringsvilkårene følges opp, eller uten at nabolag, huseier og nærmiljø varsles på en betryggende måte. Komiteen understreker at hensynet til menneskers liv og helse i slike tilfeller skal gå foran hensynet til sikringsdømtes behov for en anonym tilværelse.

Når sikring er idømt, er det ut fra en vurdering av at den dømte kan representere en betydelig fare for andre. Hensynet til integrasjon av den sikringsdømte skal aldri veie tyngre enn hensynet til tredjepersoners sikkerhet. Særlig viktig mener komiteen at dette er når det dreier seg om sikringsdømte pedofile. Da er det spesielt viktig at restriksjoner følges opp og at varsling skjer på en betryggende måte. Komiteen mener også at en praksis der private utleiende ikke er blitt informert om at de leier ut til sikringsdømte voldsmenn, er uakseptabel. Komiteen er tilfreds med at justisministeren har gjort det klart at utleier skal varsles i slike tilfeller. Komiteen understreker det ansvaret Kriminalomsorg i frihet har, og viser til brev av 31. oktober 2000 til kriminalomsorgen fra Justisdepartementet.

Komiteen forventer en tilbakemelding til Stortinget fra Justisdepartementet i løpet av våren 2001 om hvordan denne problemstillingen er fulgt opp i forbindelse med oppfølgingen av strafferettslige særreaksjoner. Komiteen viser for øvrig til Ot.prp. nr. 5 (2000-2001) om straffegjennomføringsloven.

Komiteen vil også peke på den samme problemstillingen når det gjelder prøveløslatte og løslatte. Det er viktig at de får betryggende oppfølging og ettervern. Også her må sikkerheten til tredjeperson veie tyngst. Komiteen ser fram til en klargjøring og presisering av grensene for taushetsplikten til politiet og andre offentlige organer, jf. Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) pkt. 3.3 om tverrfaglig samarbeid der komiteen sa følgende:

"Komiteen understreker at taushetsplikt aldri må være et hinder for å gi et barn relevant hjelp. Det kan synes som om ulike faggrupper noen ganger velger å dekke seg bak taushetspliktbestemmelsene, fremfor å virkelig prioritere og gjøre noe som er til hjelp for den enkelte. Erfaringer viser at samarbeid som går helt utmerket i enkelte kommuner, avvises av andre med begrunnelse i taushetsplikten. Dette er ofte svært personavhengig, og ikke sjelden er tolkning av taushetspliktbestemmelsene tilfeldig fra person til person. Manglende kunnskap og informasjon om nødvendigheten og lovligheten av samarbeid er kanskje et like viktig hinder for fruktbart samarbeid som selve innholdet i lovverket. Komiteen peker på betydningen av at gode eksempler på konkret samarbeid mellom ulike etater distribueres til alt relevant offentlig personell."

Bekjempelse av vold mot kvinner m.v.

Komiteen viser til Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) der komiteen bl.a. sa følgende:

"Komiteen peker på at volden i hjemmene i stor utstrekning går ut over kvinnene og barna. Komiteen viser til at den i fjorårets budsjettinnstilling ba Justisdepartementet vurdere å opprette et kvinnevoldsutvalg for å se nærmere på årsaker og fremme nye tiltak for å kunne hjelpe voldsoffer og deres barn. Komiteen viser til at Regjeringen har fremlagt en handlingsplan om vold mot kvinner, og ber om at Stortinget blir orientert om oppfølgingen av handlingsplanen i egnet form, senest i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett."

Komiteen viser til at vold mot kvinner ikke bare er et problem for den enkelte kvinne, men et samfunnsproblem. Dette gjelder også vold i hjemmet. Samfunnet har et ansvar for å reagere når kvinner utsettes for slik vold. Komiteen viser til at politiet kan forfølge saker selv om kvinner ikke anmelder gjerningsmannen ved å benytte seg av muligheten til å ta ut offentlig tiltale. Denne muligheten bør brukes mer aktivt.

Komiteen er gjennom Ot.prp. nr. 4 (2000-2001) Om lov om erstatning fra staten for personskade voldt ved straffbare handlinger m.m., som skal behandles i Stortinget våren 2001, gjort kjent med hjemmevoldsprosjektet og familievoldsprosjektet ved hhv. Oslo og Bergen politidistrikter. Disse prosjektene kan vise til positive erfaringer i sin innsats mot hjemmevold. Komiteen mener at også landets øvrige politidistrikter bør styrke sin innsats mot hjemmevold.

3.3.7 Merknader fra de ulike fraksjoner

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til at Regjeringens budsjettforslag og budsjettavtalen som er inngått mellom disse parter, samt Venstre, innebærer en videre satsning på justissektoren for å oppnå en raskere saksbehandling i hele straffesakskjeden.

Straffesakskjeden skal styrkes gjennom økt kapasitet i politi- og lensmannsetaten, tilrettelegging for raskere saksavvikling i domstolene og vektlegging av soningens innhold for å kunne redusere tilbakefallet til ny kriminalitet.

Flertallet viser til at budsjettavtalen innebærer følgende endringer for rammeområde 5:

- Kap. 440 Politi- og lensmannsetaten post 1 Driftsutgifter økes med 17 mill. kroner.
- Kap. 3440 økes med 29,3 mill. kroner som følge av økning i passgebyret fra 360 kroner til 490 kroner.
- Kap. 466 Advokatutgifter m.m. post 1 Driftsutgifter økes med 31 mill. kroner for å påskynde økningen av advokatsalærene i tråd med tidligere opptrappingsplan.
- Kap. 470 Fri rettshjelp post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak økes med 2 mill. kroner til studentrettshjelpstiltakene.

- Driftspostene på følgende kapitler reduseres: kap. 400 Justisdepartementet med 2,7 mill. kroner, kap. 475 Bobehandling med 9 mill. kroner og kap. 443 Oppfølging av innsynsloven med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre vil understreke at det er en prioritert oppgave å kjempe mot kriminalitet. Det er et sterkt behov for å styrke politiets muligheter til å forebygge kriminalitet ved å være mer synlige i gatebildet, og til å styrke politiets etterforskningskapasitet. Det er også et sterkt behov for å redusere den tiden som går fra et lovbrudd blir begått og til den skyldige blir dømt og innkalt til soning. Det er derfor nødvendig å tilføre økte midler til både politiet, domstolene og kriminalomsorgen.

Til tross for at over 400 politihøgskolestudenter blir ferdig utdannet ved politihøgskolen våren 2001 er det ikke budsjettert med en eneste ny stilling til politiet, og til tross for at 1 300 straffedømte i dag må vente mer enn 2 måneder fra de får dom og til de blir innkalt til soning, foreslår Regjeringen å redusere bevilgningene til kriminalomsorgen, samtidig som flere planlagte byggeprosjekt ikke blir fulgt opp med tilstrekkelige midler. Disse medlemmer viser blant annet til at Politiets Fellesforbund i brev til komiteen har dokumentert en underdekning på årets politibudsjett på mer enn 100 mill. kroner. Politiets Fellesforbund mener det er nødvendig å øke driftsmidlene med 230 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag for å unngå de problemene som vi har hatt i inneværende år, der enkelte politikamre har vært nødt til å begrense utrykningen etter ordinær arbeidstid til de tilfellene hvor liv og helse står på spill. Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund mener det er nødvendig med nærmere 50 mill. kroner i påplussinger på Regjeringens forslag til statsbudsjett for kriminalomsorgen.

Disse medlemmer konstaterer at det er inngått et budsjettforlik mellom Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre. I dette forliket er det foretatt betydelige endringer i forhold til Regjeringens forslag. Flere sektorer har fått påplussinger i milliardklassen, mens Regjeringens forslag til budsjett for politiet, domstolene og kriminalomsorgen er nesten urørt. Disse medlemmer trekker som en konklusjon av dette at verken Regjeringen eller Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre prioriterer å styrke justissektoren. For disse partiene er kampen mot kriminalitet nedprioritert og oversett.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet konstaterer at årets justisbudsjett er det dårligste som er lagt frem på mange år.

Disse medlemmer konstaterer videre at Høyre i sitt alternative statsbudsjett kun foreslo å bevilge 110 mill. kroner mer enn Regjeringen til hele justissektoren, og at partiet dermed unnlater å følge opp advarslene fra Politiets Fellesforbund og Norsk Fængsels- og Friomsorgsforbund.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i sitt forslag til alternative statsbudsjett foreslo økte bevilgninger til politiet, domstolene og kriminalomsorgen med til sammen 357 mill. kroner. Disse midlene var blant annet tenkt brukt på følgende tiltak:

- 60 mill. kroner til å sikre jobb for samtlige av de studentene som går ut av Politihøgskolen våren 2001,
- 30 mill. kroner til nye kontorstillinger, slik at polititjenestemenn kan frigjøres til patruljevirkksomhet,
- 40 mill. kroner til å ansette nye jurister,
- 160 mill. kroner til generell styrking av driftsbudsjettet og til å betale driftsmidler i forbindelse med opprettelsen av en ordning med politihelikopter,
- 50 mill. kroner til nyinvesteringer, som kan brukes til å sikre at samtlige polititjenestemenn får sitt eget personlige våpen, til nye tjenestebiler eller politibåter. I tillegg kommer bevilgninger til nye politihelikopter og biler gjennom et eget budsjett for bruk av "oljepenger" i utlandet,
- 30 mill. kroner til generell styrking av driften innen kriminalomsorgen,
- Startmidler til Tromsø Kretsfengsel, ressursavdelingen ved Trondheim Kretsfengsel og nytt fengsel i Østfold, og
- 40 mill. kroner til styrking av domstolene.

Innenfor den rammen for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå følgende økninger: Kap. 400 Justisdepartementet post 70 Tilskudd økes med 5 mill. kroner til organisasjonen MOT, og med 1,5 mill. kroner til Norsk Narkotikapolitiforening; kap. 405 Lagmannsrettene, post 1 Driftsutgifter økes med 1 mill. kroner; kap. 410 Herreds- og byrettene, post 1 Driftsutgifter økes med 4 mill. kroner; kap. 430 Kriminalomsorg, post 1 Driftsutgifter økes med 5 mill. kroner, og post 70 med 1 mill. kroner til tilskudd til organisasjonen Prison Fellowship; kap. 440 Politi- og lensmannsetaten, post 1 Driftsutgifter økes med 36 mill. kroner; kap. 442 Politihøgskolen, post 1 Driftsutgifter økes med 1 mill. kroner; kap. 466 Advokatutgifter m.m. post 1 Driftsutgifter økes med 20 mill. kroner til opptrapping av salærsatsene for advokater; og kap. 470 Fri rettshjelp, post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak, økes med 3 mill. kroner til studentrettshjelpen.

Disse medlemmer foreslår videre følgende reduksjoner innenfor rammen: kap. 400 Justisdepartementet, post 1 Driftsutgifter reduseres med 5 mill. kroner; kap. 443 Oppfølging av innsynsloven, post 1 Driftsutgifter reduseres med 0,5 mill. kroner; kap. 450 Sivile vernepliktige, post 1 Driftsutgifter reduseres med 31,5 mill. kroner; kap. 475 Bobehandling, post 1 Driftsutgifter, reduseres med 9 mill. kroner, og post 21 Spesielle driftsutgifter med 23 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre mener det er behov for styrking av hele straffesakskjeden for

å fjerne flaskehals, oppklare flere forbrytelser og få ned saksbehandlingstiden fra en forbrytelse blir anmeldt til gjerningsmannen får sin straff. Disse medlemmer vil gjøre det viktigste først, og viser til at Høyre i sitt alternative budsjett foreslo å øke midlene til hele straffesakskjeden med 110 mill. kroner, primært for å øke antallet politijurister og sikre politiet frie driftsmidler. I tillegg vil Høyre starte byggingen av ressursavdelingen ved Trondheim kretsfengsel, sikre økte driftsmidler til kriminalomsorgen, sikre en ekstra klasse ved Kriminalomsorgens utdanningscenter for å sikre nok personale til å åpne stengte avdelinger ved landets fengsler, og øke støtten til Foreningen for Fangers Pårørende.

Midlene i Høyres alternative budsjett ville bli brukt på følgende tiltak:

- 100 mill. kroner til frie driftsmidler og ansettelse av nye jurister i politi- og lensmannsetaten,
- 7 mill. kroner til økte driftsmidler til kriminalomsorgen,
- 5 mill. kroner til opprettelse av en ekstra klasse ved kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS),
- 4,7 mill. kroner til oppstart av ressursavdeling av Trondheim kretsfengsel,
- 0,3 mill. kroner i støtte til Foreningen for Fangers Pårørende og
- 2 mill. kroner økt tilskudd til studentrettshjelpstiltakene.

I Høyres alternative budsjett forutsettes følgende reduksjoner på justissektoren (se omtale under det enkelte budsjettkapittel):

- 5 mill. kroner på kap. 400 Justisdepartementet post 1 Driftsutgifter,
- 8 mill. kroner på kap. 443 Oppfølging av innsynsloven fordelt på post 1 Driftsutgifter og post 70 Erstatninger,
- 10 mill. kroner på kap. 450 Sivile vernepliktige post 1 Driftsutgifter,
- 2,5 mill. kroner på kap. 470 Fri rettshjelp post 71 Fritt rettsråd og
- 9 mill. kroner på kap. 475 Bobehandling post 1 Driftsutgifter.

Disse medlemmer mener budsjettflertallets ramme på justissektoren er alt for lav. Dette er i strid med målsettingen om økt innsats og bedret resultat innen kriminalitetsbekjempelse. Fordi disse lave rammene nå er sikret flertall gjennom budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene, vil disse medlemmer foreslå en annen fordeling av midler innenfor rammen enn det flertallet går inn for. Særlig er det viktig å forhindre flertallets forslag om kraftig skatteøkning for familier som trenger pass, gjennom økning av passgebyrene med hele 29,3 mill. kroner.

Alternativ fordeling innenfor ramme 5 foreslås der- ved slik:

Økning: 17 mill. kroner til kap. 440 Politi- og lensmannsetaten post 1 Driftsutgifter, 31 mill. kroner på

kap. 466 Advokatutgifter m.m. post 1 Driftsutgifter til advokatsalærer, og 2 mill. kroner på kap. 470 Fri retts-hjelp post 72 Spesielle rettsbistandstilskudd til studentretts-hjelpen (til sammen 50 mill. kroner).

Reduksjon: 7 mill. kroner fra kap. 400 Justisdepartementet post 1 Driftsutgifter, 8 mill. kroner fra kap. 443 Oppfølging av innsynsloven post 1 Driftsutgifter og post 70 Erstatninger, 13 mill. kroner fra kap. 450 Sivile vernepliktige post 1 Driftsutgifter, 2 mill. kroner fra kap. 470 Fri rettsbistand post 70 Fri sakførsel og 2,5 mill. kroner fra post 71 Fritt rettsråd, og 9 mill. kroner fra kap. 475 Bobehandling post 1 Driftsutgifter.

Det vises ellers til at rammeområde 5 Justis er utvidet med 8,5 mill. kroner i forhold til Regjeringens forslag, hvorav 5,8 mill. kroner er overført fra kap. 451 Sivilt Beredskap og 2,7 mill. kroner er annen inndekning.

4. MERKNADER TIL DE ENKELTE KAPITLER

For så vidt angår de kapitler som ikke er omtalt nedenfor, har komiteen ingen merknader, og slutter seg til det fremlagte bevilgningsforslag i St.prp. nr. 1 (2000-2001), jf. St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001).

For hvert kapittel gis innledningsvis en oversikt over vedtatt bevilgning for inneværende år pr. d.d., og frem-satt bevilgningsforslag fra Regjeringen for 2001 i St.prp. nr. 1 (2000-2001) med de endringer som følger av St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001).

Kap. 61 Høyesterett

Post	Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1	Driftsutgifter	44 519 000	45 994 000 (+3,3%)
Sum		44 519 000	45 994 000 (+3,3%)

Komiteen viser til at Høyesteretts hovedmål er å arbeide for rettsenhet, rettsavklaring og rettsutvikling der prinsipielle rettsproblemer og retningsgivende avgjørelser blir det viktigste. Komiteen er tilfreds med at Høyesterett fortsetter arbeidet for å bli en mer utadrettet institusjon i samfunnet.

Komiteen har merket seg at de sivile sakene viser en tendens til å øke noe i kompleksitet, og at det er mer bruk av internasjonale rettskilder i ankesakene.

Kap. 400 Justisdepartementet

Post	Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1	Driftsutgifter	246 790 000	201 030 000 (-18,5%)
70	Tilskudd	200 000	206 000 (+3,0%)
71	Tilskudd til inter-nasjonale organi-sasjoner	8 986 000	9 256 000 (+3,0%)
Sum		255 976 000	210 492 000 (-17,8%)

Komiteen har merka seg at måla for Justisdepartementet er å:

- Fremje god lovstruktur og godt lovteknisk regelverk.
- Bidra til eit eigna internasjonalt regelverk og ein effektiv gjennomføring av internasjonale avtaler i norsk rett.
- Utvikle god rammelovgjeving for næringslivet og det sivile samfunnet.
- Sikre betre og meir effektiv straffeforfølgjing.
- Sikre god utnytting av justissektoren sine ressursar.
- Betre kunnskap om justispolitiske samanhengar og årsaker.
- Styrkje gjennomføringa av prinsippet om innsyn i forvaltninga.

Komiteen vil understreke at Justisdepartementet arbeider med viktige og svært tunge område som betyr mykje for enkeltmenneske i landet vårt og den offentlege orden og tryggleik i samfunnet. Det er difor viktig at departementet både har menneskelege og tekniske ressursar til å få gjennomført ein effektiv administrasjon og god forvaltning.

Komiteen vil understreke at det er ei viktig opp-gåve for Justisdepartementet å gje råd og vurdering av tilhøvet rundt menneskerettar på eige område og som rådgjevar for øvrige departement.

Komiteen er merksam på at Justisdepartementet står framføre organisatoriske endringar i 2001, med overføring av tilsette til andre departement og ytre etatar. Dette vil medføre personalpolitiske utfordringar som krev god informasjon og godt samarbeid med dei tilsette sine organisasjonar. Det er viktig å halde på eit godt arbeidsmiljø som gjev tryggleik og slik få god og effektiv ressursutnytting av alle tilsette.

Komiteen ser det som viktig for å kunne utforme ein god justispolitikk at det er tilgjengeleg kunnskap om ei rekkje komplekse og kompliserte samfunnstilhøve og samanhang. Det er difor viktig at det til ei kvar tid vert brukt midlar på prosjekt og forskning som vil kunne heve kunnskapsnivået som underlag for politiske vedtak.

Komiteen meiner at det er viktig at ein får eit enkelt, oversiktleg og samanhengande lovverk med god lovstruktur. Komiteen ser fram til lovendringar knytt til forbrukarkjøp og garantiar som er innlemma i EØS avtalen, samt endringar i samband med mønster-, patent- og varemerkeloven.

Komiteen viser til tidlegare forslag om innføring av tidsfristar i forvaltninga for handsaming av enkelt-saker, og til dei respektive fraksjonane sine merknader i Innst. O. nr. 83 (1998-1999).

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inn-gått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å redusere kap. 400 Justisdepartementet post 1 Driftsut-gifter med 2,7 mill. kroner.

Innenfor de rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslå å øke bevilgningene til frivillig forebyggende virksomhet ved å øke kap. 400 Justisdepartementet post 70 Tilskudd med 5 mill. kroner til organisasjonen MOT, og med 1,5 mill. kroner til Norsk Narkotikapolitiforening.

Disse medlemmer foreslår for øvrig å redusere bevilgningen på kap. 400 Justisdepartementet post 1 Driftsutgifter med 5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett som ønsker å prioritere midler til politi og kriminalomsorg. Derfor foreslo Høyre primært at bevilgningen til Justisdepartementet ble redusert med 5 mill. kroner, bl.a. som følge av at saksområdet for behandling av utlendingssaker overføres til Kommunal- og regionaldepartementet.

Kap. 405 Lagmannsrettene

Post	Formål:	St.prp. nr. 1, m/ Tillegg nr. 2,	
		Vedtatt budsjett 2000	forslag 2001
1	Driftsutgifter	131 722 000	138 301 000 (+5,0%)
Sum		131 722 000	138 301 000 (+5,0%)

Bemanningen ved lagmannsrettene utgjør om lag 219 årsverk. Lagmannsrettene er inndelt i seks lagdømmer. Komiteen peker på at det er viktig med rask behandling av ankesaker av hensyn til partene. Komiteen er orientert om at det i juni 2000 er avlevert en rapport som tar for seg flaskehalsene i straffesakskjeden med forslag om tiltak for å korte ned saksbehandlingstiden. Administrative endringer, samt rutineforbedringer innen alle ledd i straffesakskjeden, herunder domstolene, skal vurderes nærmere sammen med lov- og forskriftsendringer. Komiteen ser frem til forbedrede resultater knyttet til saksavviklingstiden i hele staffesakskjeden.

Komiteen har i denne forbindelse merket seg at forskjellen i den gjennomsnittlige saksbehandlingstiden lagmannsrettene i mellom er store. Problemene har vært størst i Borgarting og Gulating lagmannsretter, som har blitt tildelt særskilte ressurser. Komiteen har med interesse registrert den nye organisasjonsmodellen for Gulating lagmannsrett med oppdeling i to avdelinger.

Komiteen er kjent med at dommerrekrutteringen ikke er optimal, og at flere dommerstillinger står ubesatt pr. 1. september 2000. En forutsetning for effektiv saksavvikling i domstolene er at samtlige dommerstil-

linger er besatt. For å bedre rekrutteringen fikk dommerne en vesentlig lønnsøkning høsten 1999.

Komiteen mener at en ved fastsettelsen av dommerlønninger bør ta hensyn til lønnsutviklingen for høyesterettsdommere, som får lønnen fastsatt av Stortinget. Komiteen er tilfreds med at det nå er etablert et system for regulering av dommernes lønninger også for dommere i herreds- og byrettene og lagmannsrettene. Komiteen vil peke på at den nye ordningen med lønnsfastsettelse for dommere bør evalueres årlig i forhold til effekten på dommerrekruttering.

Komiteen har merket seg at etter lønnsøkningen for dommerne har det lyktes å besette flere stillinger som tidligere hadde liten søkning. Det er verd å merke seg at lønnsbetingelsene vil være viktig i rekrutterings- og bemaningsøyemed også i fremtiden. I denne sammenheng er komiteen innforstått med at økt dommer- og funksjonærkapasitet stiller krav til funksjonelle kontorer og rettssaler.

Komiteen peker på at uten bruk av pensjonerte lagdømmer ville ventetiden for å få opp en sak vært enda lenger i lagmannsrettene. Komiteen mener at et demokrati og et rettssamfunn er avhengig av godt fungerende domstoler. Derfor er det viktig at domstolene har bred tillit i befolkningen og i samfunnet. God rekruttering til dommeryrket er nødvendig hvis domstolene skal beholde og videreutvikle sin rolle i det norske samfunn. Komiteen vil fremheve at rettssikkerheten for den enkelte borger er en av de viktigste grunnforutsetningene for et stabilt samfunn.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil fastslå at for at straffesakskjeden skal fungere godt, må det sørges for en balansert og fleksibel ressurstilførsel til politi og domstolene. Dersom dette ikke avstemmes, vil ressurstilførselen ett sted kunne føre til opphopninger av saker i et annet ledd.

Det vises til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag der det foreslås en økning til domstolene med i alt 40 mill. kroner.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å øke kap. 405 Lagmannsrettene post 1 Driftsutgifter med 1 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til budsjettforringene med bl.a. Dommerforeningen som presiserer at en viktig flaskehals for tempo ved domstolene nå er mangel på politijurister og forsvarsadvokater som har vansker med å stille i retten i tide. Disse medlemmer har derfor i sitt alternative statsbudsjett prioritert 100 mill. kroner i økning til politi og politijurister, bl.a. for å øke påtalekapasiteten og dermed få ned ventetiden ved domstolene.

Kap. 410 Herreds- og byrettene

Post	Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St. prp. nr. 1 m/ Tillegg nr. 2, forslag 2001
1	Driftsutgifter	752 347 000	800 320 000 (+6,4%)
21	Spesielle drifts- utgifter	82 721 000	91 670 000 (+10,8%)
45	Større utstyrsan- skaffelser og vedlikehold	25 908 000	26 361 000 (+1,7%)
Sum		860 976 000	918 351 000 (+6,7%)

Komiteen har notert seg at både straffesaker og sivile saker har blitt mer omfattende og komplekse de senere årene. Den gjennomsnittlige saksavviklingstiden i herreds- og byrettene har, bortsett fra i 1996, for sivile saker vært over 6 måneder siden 1991. Komiteen påpeker at variasjonen domstolene imellom fremdeles er stor.

Dagens domstolsstruktur begrenser muligheten for å omfordele ressursene domstolene imellom. Komiteen merker seg at det i forbindelse med arbeidet med et nytt saksbehandlingssystem vil kunne utvikles en modell for ressursfordeling som baseres på flere parametere enn den modell som benyttes i dag, og at dette sannsynligvis vil være et bedre verktøy for tildeling av ressurser til den enkelte domstol.

Komiteen mener at gode arbeidsrutiner i domstolene krever moderne teknologi. Nye løsninger bør understøtte saksbehandlingsfunksjonene i domstolene som brukes av dommere og funksjonærer. IT-satsing i domstolene bør gjennomføres innenfor rammen av vedtatt IT-strategi. Man bør i større grad også vektlegge etterutdanningsiden ved domstolene.

Komiteen viser til at landets 99 domstoler disponerer totalt 82 tinghus eller lokaler i andre bygninger. Komiteen viser videre til at det i løpet av 2000 skal innhentes tilbud for nye lokaler for Moss byrett sammen med Moss politidistrikt. Komiteen vil understreke betydningen av at domstolen i Moss har hensiktsmessige lokaler, og ser fordeler ved at lokalene for Moss byrett og Moss politidistrikt ferdigstilles samtidig.

Komiteen viser til sine merknader i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) om tinghussituasjonen i Tromsø. Komiteen er tilfreds med at det for nytt tinghus i Tromsø er avsatt byggebevilgning i 2001 med 15 mill. kroner under kap. 2445 Statsbygg post 31 Videreføring av byggeprosjekter. Det er viktig at planene om nytt tinghus nå settes ut i livet, og at prosjektet sikres kontinuitet i samsvar med komiteens tidligere uttalte forutsetninger.

Komiteen er opptatt av å bedre servicen overfor publikum, og det er viktig at informasjon til omgivelsene ikke blir dårligere når nytt system tas i bruk ved

innføring av moderne teknikk. Komiteen har også merket seg at domstolene i forbindelse med sine årsmeldinger skal rapportere om de har utviklet serviceerklæringer.

Det er et fremskritt at det i løpet av år 2000 er blitt og blir etablert elektronisk kommunikasjon mot Lovdata. Mulighetene som gis for elektronisk kommunikasjon med andre aktører, også innenfor straffesakskjeden vil være et viktig bidrag til effektivisering.

Komiteen ser frem til utredningen fra Twistemålsutvalget om mekling, herunder rettsmekling, og viser til forsøksordningen med rettsmekling som har pågått i et begrenset antall domstoler siden 1997.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet vil fastslå at for at straffesakskjeden skal fungere godt, må det sørges for en balansert og fleksibel ressurstilførsel til politi og domstolene. Dersom dette ikke avstemmes, vil ressurstilførselen ett sted kunne føre til opphopninger av saker i et annet ledd.

Det vises til Fremskrittspartiets alternative budsjettforslag der det foreslås en økning til domstolene med i alt 40 mill. kroner.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å øke kap. 410 Herreds- og byrettene post 1 Driftsutgifter med 4 mill. kroner.

Disse medlemmer ønsker for øvrig en nærmere vurdering av rettssikkerheten rundt forlikrådene og viser til at Strukturutvalget for herreds- og byrettene mener forlikrådenes faglige bakgrunn er for dårlig. Forlikrådet har rett til å avsi dommer og har vidtgående domsmyndighet, men medlemmene som stort sett er politisk oppnevnte, har sjelden noen juridisk utdanning. Disse medlemmer mener at dersom man fortsatt skal ha en instans i det norske rettssystemet som forlikrådet, bør sammensettingen forandres.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til budsjettthøringene med bl.a. Dommerforeningen som presiserer at en viktig flaskehals for tempo ved domstolene nå er mangel på politijurister og forsvarsadvokater som har vansker med å stille i retten i tide. Disse medlemmer har derfor i sitt alternative statsbudsjett prioritert 100 mill. kroner i økning til politi og politijurister, bl.a. for å øke påtalekapasiteten og dermed få ned ventetiden ved domstolene.

Kap. 3410 Rettsgebyr

Post	Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St. prp. nr. 1, forslag 2001
1	Rettsgebyr	662 454 000	698 100 000 (+5,4%)
4	Lensmennenes gebyrinntekter	91 865 000	123 400 000 (+34,3%)
Sum		754 319 000	821 500 000 (+8,9%)

Komiteen merker seg at grunnsatsen for rettsgebyret foreslås økt fra 600 kroner til 655 kroner med virkning fra 1. januar 2001.

Komiteen er opptatt av at rettsgebyrets størrelse ikke skal virke ekskluderende for enkelte menneskers mulighet til å benytte seg av rettssystemet. Komiteen ber derfor departementet om fremdeles å følge utviklingen nøye for å sikre at så ikke skjer.

Komiteen støtter departementets intensjon om å innføre et system med sikte på en differensiering av rettsgebyret.

Kap. 414 Domsutgifter

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	58 216 000	58 855 000 (+1,1%)
Sum	58 216 000	58 855 000 (+1,1%)

Komiteen viser til at utgiftene på kapitlet påvirkes av saksmengden i domstolene. Beløpet dekker i hovedsak godtgjørelse og tapt arbeidsfortjeneste til meddommere, medlemmer av lagrettene, vitner og rettsvitner og reiseutgifter til disse.

Komiteen har merket seg at Justisdepartementet har som mål å gjennomføre forskriftsendringer ved utvelgelse av lekdommere til herreds- og byrettene og lagmannsrettene. Godtgjørelsen til meddommere skal vurderes med tanke på forhøyelse, og komiteen synes det er riktig at godtgjørelsene reguleres fra år til år. Komiteen mener dette vil være tilfredsstillende å få på plass før kommune- og fylkestingsvalget i 2003.

Kap. 430 Kriminalomsorg

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	1 306 015 000	1 368 513 000 (+4,8%)
21 Spesielle driftsutgifter	38 448 000	39 741 000 (+3,4%)
30 Nybygg - Tromsø kretsfengsel	3 000 000	0 (-100,0%)
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	79 488 000	38 449 000 (-51,6%)
70 Tilskudd	4 352 000	4 483 000 (+3,0%)
71 Tilskudd til Frelsesarmeens institusjon Elevator	3 275 000	3 373 000 (+3,0%)
72 Tilskudd til Foreningen for fangers pårørende	437 000	450 000 (+3,0%)
Sum	1 435 015 000	1 455 009 000 (+1,4%)

Generelt

Komiteen forventer at den organisatoriske og innholdsmessige endring som vil skje i kriminalomsorgen fra budsjettårets begynnelse, over noen tid vil gi resultater og måloppnåelse slik både departementet og komiteen omtalte det, henholdsvis i St.meld. nr. 27 (1997-1998) og Innst. S. nr. 6 (1998-1999), samt senere budsjettforslag og innstillinger. Komiteen ser det som fordelaktig at det innføres et nytt regionalt ledd og at forslag til ny straffegjennomføringslov, jf. Ot.prp. nr. 5 (2000-2001), vil medføre at noen av de oppgaver som departementet tidligere har utført blir overført til lokalt og regionalt nivå.

Komiteen er opptatt av at kriminalomsorgen sikres tilstrekkelige ressurser til å komme i gang med en ytterligere utvikling av dette området i straffesakskjeden. Komiteen understreker den store betydning som egnede lokaliteter og individualtilpassede program har i rehabiliteringen av straffedømte.

Komiteen støtter departementets vurdering av at det er et kjernepunkt å ha et godt faglig innhold i straffegjennomføringen slik at de straffedømte etter løslatelsen har best mulige forutsetninger for å leve et kriminalitetsfritt liv. Derfor er det viktig for etaten å fokusere sterkt på "løslatelseskvalitet" for den enkelte og etablering av god struktur for ansvaret for ettervern. I denne sammenheng vil det utvilsomt være vesentlig med et bredt spekter av program som kan tilpasses slik at den enkelte straffedømte under kyndig veiledning kan arbeide med sin egen situasjon med tanke på å motvirke et kriminelt handlingsmønster.

Det er viktig at justissektorens ressurser blir utnyttet maksimalt, og komiteen gir sin tilslutning til de konkretiseringer som departementet foretar under pkt. 4.2 i proposisjonen.

Bemanningssituasjonen

Komiteen understreker at en viktig ressurs i arbeidet med den straffedømte, er den enkelte medarbeider innen kriminalomsorgen. Det er derfor et problem at avdelinger står ubenyttet fordi det mangler kvalifisert personell. Det er også svært mange steder en uakseptabel høy sykefraværsprosent blant de ansatte. Komiteen vurderer dette som en utfordring det er helt nødvendig å gjøre noe med. Den foreslåtte bevilgning som innebærer utvidelse fra fire til seks klasser på KRUS, er et positivt bidrag til dette, dog under forutsetning av at skolen lykkes med rekrutteringsarbeidet. Den faglige oppdatering og etterutdanning av eksisterende personale i tråd med framtidsrettede krav og behov er også meget viktig i denne sammenheng. Likedan er det vesentlig å kartlegge årsaker til sykefravær og deretter bidra til å fjerne årsakene.

Komiteen forventer at departementet følger nøye med på utviklingen innenfor kriminalomsorgens personalside, og at det settes inn nødvendige tiltak på de områder behovet er mest påtrengende. For øvrig ber komiteen om at det legges fram en analyse av bemanningssituasjonen i kriminalomsorgen i forbindelse med de årlige budsjetter.

Samarbeid over departementsgrensene

Komiteen merker seg departementets uttalelser om forvaltningssamarbeid, ytelser fra andre myndigheter, og at disse myndigheter forutsettes å levere sine tjenester til kriminalomsorgens klientell på en tilfredsstillende måte. Når det i proposisjonen går igjennom de forskjellige samarbeidsområdene, blir det ikke gitt noen evaluering av forvaltningssamarbeidet sett fra departementets side. Komiteen ser det som ønskelig med en enkel vurdering av samarbeidet og anbefaling ut fra de erfaringer som er gjort foregående år, og ber om at dette presenteres i kommende budsjettframlegg eller på annen måte som departementet finner egnet.

Særreaksjoner

Komiteen har særlig merket seg det departementet sier om Stortingets vedtak 17. januar 1997 om at det skal etableres en ny særreaksjon for forvaring av strafferettslig utilregnelige til erstatning for dagens sikringsystem. Komiteen er enig i at det må utvikles et soningsalternativ med et bredere faglig innhold enn hva anstaltene kan tilby i dag. Komiteen registrerer at departementet har vurdert Ila landsfengsel og sikringsanstalt som best egnet, og at etableringen vil kreve en opprustning av det faglige tilbudet på anstalten. Komiteen forventer at dette arbeidet er i en rask prosess mot virkeliggjøring.

Komiteen vil også fokusere på problemet knyttet opp til straffedømte som har psykiske lidelser og kriminelle som er strafferettslig utilregnelige. Det er uverdig at disse blir flyttet fram og tilbake mellom psykiatri og kriminalomsorg. Stortinget har tidligere behandlet lovreglene vedrørende strafferettslig utilregnelighet og særreaksjoner, og vedrørende tvungen omsorg for psykisk utviklingshemmede lovbrytere som ikke straffedømmes, jf. Innst. O. nr. 34 (1996-1997) og Innst. O. nr. 33 (1996-1997). Komiteen mener det er viktig å få et differensiert og individuelt tilpasset tilbud til de forskjellige typer lovbrytere, samtidig som samfunnets behov for beskyttelse ivaretas. Komiteen ber Justisdepartementet, i samarbeid med Helse- og sosialdepartementet, å avklare ansvarsforhold og forslag til behandlingssituasjoner for disse lovbyterne. Komiteen understreker at ingen skal falle mellom to stoler, men være sikret et kvalifisert tilbud enten fra fengselsvesenet eller helsevesenet. Komiteen ber departementet komme tilbake til Stortinget med forslag til organisering og ressurser i første halvår 2001 når det gjelder spørsmålet om oppfølging av strafferettslige særreaksjoner.

Skogsforlegninger/skogspatroljer

Komiteen har ikke registrert tilstrekkelig gode argumenter for at skogsforlegningen i Arendal skal legges ned i 2001. Komiteen forstår argumentet om at dagens ordning ikke gir tilfredsstillende sikkerhet for de tilsatte, men mener andre alternative løsninger kan imøtekomme dette behovet og gi en bedre faglig oppfølging overfor de innsatte. Komiteen er kjent

med at skogsforlegningen i Fyresdal, som hører inn under Arendal, er sett på som positiv i nærmiljøet. Det skjer en stor grad av frivillig virksomhet knyttet opp mot forlegningen, og oppdragsgiver har arbeid å tilby fremover.

Komiteen har ikke noe imot at det opprettes en skogspatrolje i en åpen anstalt, men mener det kan skje som et prøveprosjekt. Komiteen forutsetter at det foretas vurderinger og evalueringer av de oppnådde resultatene både i skogsforlegningen og skogspatroljen.

Prøveløslatelse

Komiteen har merket seg at Rundskriv Fst. 4/99 om direktørenes skjønnsutøvelse ved beslutning om løslatelse på prøve ved 2/3 tid etter fengselsloven § 35 blir videreført i forslag til ny straffegjennomføringslov. Det er positivt at erfaringene så langt viser at rundskrivet blir praktisert etter sine intensjoner og har gitt en innstramming.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til sine respektive tidligere forslag om innstramming av reglene for prøveløslatelse. Disse medlemmer viser til at en enstemmig komité ønsker strengere straffeutmåling ved domstolene for alvorlige forbrytelser, og finner det inkonsekvent å la de fleste slippe ut etter 2/3 tid som følge av vide fullmakter til fengselsmyndighetene, jf. Innst. S. nr. 6 (1998-1999).

Iverksettelse av dommer

Målsettingen for seneste iverksettelse av dommer ble redusert fra tre til to måneder etter domsmottakelse fra 1. januar 1999. Komiteen registrerer at det i 1999 var 1 063 dommer som ble iverksatt for sent i forhold til målsettingen, men at departementet mener at primærårsaken ligger i det vedlikeholdet som har pågått ved Oslo og Stavanger krets-fengsler.

Komiteen understreker behovet for tiltak som får ned soningskøene og viser til merknad i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000):

"Justiskomiteens klare påpekning i innstillingen til St.meld. nr. 27 (1998-1999) om Kriminalomsorgen om at soning skal begynne umiddelbart etter rettskraftig dom, er ikke tilstrekkelig fulgt opp. Den maksimumstid på 2 måneder som Stortinget ga anvisning på, kan ikke tolkes som at 2 måneder ventetid er akseptabelt i de fleste saker. Det forventes at alle ledd i straffesakskjeden bidrar vesentlig for å redusere denne ventetiden, og det bør i neste statsbudsjett fremlegges statistikk både over tidsbruken

- a) fra domfellelsen til kriminalomsorgen får saken til behandling, og
- b) ventetid i kriminalomsorgen før soning iverksettes."

Europarådets torturkomité

Komiteen merker seg at Europarådets komité for forebygging av tortur og umenneskelig eller nedverdi-

gende behandling eller straff (CPT) i sin rapport etter besøket i Norge høsten 1999 særlig peker på to områder innen kriminalomsorgen hvor den foreslår endring i praksis. Dette gjelder for det første at innsatte i politiarrestene som har fått varetektskjennelse bør overføres direkte til fengselsanstalt. Det andre handler om å ivareta hensynet til de varetektsinnsatte som har restriksjoner. Komiteen har merket seg de tiltak departementet redegjør for i proposisjonen og vil iverksette for å imøtekomme CPTs forslag.

Rusproblemer i kriminalomsorgen

Komiteen viser til sin merknad om bekjempelse av narkotikaproblemet i fengslene i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000), og uttrykker tilfredshet med at tiltak er iverksatt og at ytterligere tiltak drøftes i forslag til ny straffegjennomføringslov som skal behandles i Stortinget våren 2001. Komiteen imøteser en tilbakemelding som viser effekten av de tiltak som iverksettes. Dette gjelder også metadonassistert rehabilitering av rusmiddelbrukere i kriminalomsorg i anstalt.

For øvrig har komiteen merket seg det som uttales i proposisjonen om påvirkningsprogram, spesielle soningstilbud og ekstern behandling/terapi. Komiteen vil også understreke viktigheten av samarbeidet med frivillige organisasjoner og medarbeidere. Dette samarbeidet bør styrkes i årene fremover.

Merknader fra de ulike fraksjoner

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Kristelig Folkeparti mener at det bør etableres en fengselsavdeling som kan drive et "Nytt liv" program i regi av organisasjonen Prison Fellowship, i likhet med "Stifinnern" ved Oslo kretsfengsel. Dette er et program som hjelper innsatte til å velge et liv uten rusmisbruk og kriminalitet, og som i andre land har ført til en radikal reduksjon av gjentakelse av straffbare handlinger.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre konstaterer at det i dag er 1 300 personer som har ventet mer enn 2 måneder på soningsplass. Ifølge brev til komiteen fra Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund er situasjonen i fengselsvesenet i dag preget av at det er ledig kapasitet, men at den ikke kan benyttes grunnet mangel på fengselsbetjenter og penger til drift av avdelingene. Disse medlemmer mener at situasjonen er uholdbar. Det bør være en selvfølge at en straffedømt kan starte soningen umiddelbart etter at dom er avsagt.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet minner om at Norsk Fengsels- og Friomsorgsforbund i et brev til komiteen i forbindelse med behandlingen av budsjettet for inneværende år stemplet den daværende sentrumsregjeringens budsjettforslag som uanstendig. Det er grunn til å tro at problemene for kriminalomsorgen er blitt forsterket det siste året blant annet som et resultat av forrige års

dårlige budsjett. Disse medlemmer vil advare mot å gjenta forrige års tabbe, og mener at det er behov for en betydelig økning av driftsbudsjettet. Samtidig må det settes inn ekstra innsats for å få ferdigstilt byggeprosjekt som allerede er vedtatt av Stortinget, inkludert nytt fengsel i Østfold.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiets alternative forslag til statsbudsjett for 2001, som er nedstemt av stortingsflertallet, inneholdt forslag om en økning av driftsbudsjettet på 30 mill. kroner, og at Fremskrittspartiet også foreslo en økning av investeringene til nybygg under Statsbyggs budsjett på i alt 20 mill. kroner.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å øke kap. 430 Kriminalomsorg post 1 Driftsutgifter med 5 mill. kroner og post 70 med 1 mill. kroner til tilskudd til organisasjonen Prison Fellowship.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til at flere stengte fengselsavdelinger og dermed betydelige soningskøer skyldes mangel på ansatte. Disse medlemmer har merket seg fagorganisasjonenes sterke ønske om ytterligere en klasse ved KRUS utover regjeringens forslag for å utdanne flere fengselsbetjenter. Det vises til omtale under kap. 432 KRUS.

Disse medlemmer ser videre et sterkt behov for å få oppstart på en ny ressursavdeling ved Trondheim kretsfengsel for å kunne øke kapasiteten betydelig for fanger med spesielle problemer, ofte innsatte med lange dommer og betydelige psykiske problemer. Høyre foreslo også i fjor i sitt alternative statsbudsjett en bevilgning til oppstart i Trondheim, og er kritisk til at Regjeringen heller ikke i år har klart å prioritere midler til dette. Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett med en startbevilgning på 4,7 mill. kroner til Trondheim kretsfengsel, ny ressursavdeling.

Disse medlemmer viser også til behovet for økte driftsmidler til kriminalomsorgen, og at Høyre i sitt alternative budsjett øker denne posten med 7 mill. kroner.

Disse medlemmer viser videre til at det nå til en viss grad praktiseres dublering av celler for å øke kapasiteten i fengselsvesenet mens Stavanger Kretsfengsel og Oslo kretsfengsel er under ombygging. Disse medlemmer forutsetter at hensynet til rask soning og nedbygging av soningskøer gjør at dublering av celler brukes konsekvent fremfor å løslate/unnlåte å overføre til soning de som er dømt for alvorlige kriminelle handlinger.

Disse medlemmer viser til det viktige arbeidet som gjøres av Foreningen for Fangers Pårørende, både som ettervern og som en viktig forebyggende faktor. Disse medlemmer viser til Høyres alternative budsjett som gav rom for en påplussing på 300 000 kroner til Foreningen for Fangers Pårørende.

Kap. 432 Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS)

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	79 267 000	93 915 000 (+18,5%)
Sum	79 267 000	93 915 000 (+18,5%)

Komiteen mener det vil være viktig at regionene til enhver tid har oppdaterte kompetanseutviklingsplaner for de tilsatte, slik at straffegjennomføringen kan skje i tråd med St.meld. nr. 27 (1997-1998).

Komiteen har merket seg at en arbeidsgruppe nå har utarbeidet fire ulike modeller for framtidig etatsutdanning. Komiteen ser fram til en styrket utdanning, og viser til sine merknader om høgskolemodell i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1998-1999) og Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000).

Komiteen er enig i de delmål og hovedmål som KRUS setter seg for budsjettåret. Komiteen ser positivt på det økte opptaket av to klasser med ytterligere 50 aspiranter, til totalt 150 aspiranter. Det vil dekke opp forventet avgang og øke andelen tilsatte med etatsutdannelse.

Komiteens flertall, alle unntatt medlemmene fra Fremskrittspartiet og Høyre, mener dette følger opp St.meld. nr. 27 (1997-1998) med hensyn til å tilføre etatens ansatte riktig kompetanse på en god måte.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at det innen kriminalomsorgen mangler flere hundre faglærte fengselsbetjenter, og at den utstrakte bruken av ufaglærte kan gå på bekostning av sikkerheten i anstaltene. I dag må avdelinger stenges på grunn av mangel på fengselsbetjenter.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at i fremtiden vil behovet for fengselsbetjenter øke kraftig dersom Fremskrittspartiets kriminalpolitikk får gjennomslag.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i det alternative statsbudsjettet for 2001 foreslo en økning til Kriminalomsorgens Utdanningssenter på i alt 12 mill. kroner, som ville gjort det mulig med ytterligere to klasser, slik Kriminalomsorgens Yrkesforbund har ønsket. Disse medlemmer beklager at stortingsflertallet ikke har tatt signalet om problemene med manglende faglærte fengselsbetjenter alvorlig.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett som går inn for ytterligere en ny klasse ved KRUS ut over Regjeringens forslag for å øke bemanningskapasiteten i fengslene og gjenåpne stengte avdelinger, i tråd med ønsker fra de ansattes fagforeninger.

Kap. 440 Politi- og lensmannsetaten

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1 m/ Tillegg nr. 2, forslag 2001
1 Driftsutgifter	4 602 406 000	4 793 154 000 (+4,1%)
21 Spesielle driftsutgifter	30 311 000	37 062 000 (+22,3%)
22 Søk etter (ny) omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, (jf. kap. 455 post 22)	0	23 990 000 (-%)
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	203 894 000	208 694 000 (+2,4%)
Sum	4 836 611 000	5 062 900 000 (+4,7%)

Komiteen mener at den styrkede innsatsen for politiet de siste årene må videreføres, slik at etaten kan bli enda bedre i stand til å forebygge og bekjempe kriminalitet.

Komiteen merker seg at økningen i budsjettet for 2001 fortrinnsvis er knyttet til helårsvirkningen av de 240 stillingene for polititjenestemenn som ble tilført ved Revidert nasjonalbudsjett inneværende år, og for å dekke driftsmidler til Politidirektoratet.

Komiteen viser til at det i 2000 totalt er opprettet 388,5 stillinger i politi- og lensmannsetaten. Komiteen merker seg for øvrig at frigjorte ressurser på om lag 20 mill. kroner ved overføringen av asylavhør til UDI er beholdt i etaten og muliggjør økt innsats på andre områder.

Departementet har i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001) foreslått å øke bevilgningen til politiets asylrelaterte utgifter med 18 mill. kroner for 2001. Videre er det foreslått at politiet får ansvaret for søk etter omkomne på havet og at budsjetterte midler på i alt 25,24 mill. kroner på kap. 455 overføres til kap. 440. Komiteen har ingen merknader til disse endringene.

I tilknytning til bevilgningsnivå og stillinger vil også komiteen påpeke nødvendigheten av en effektiv utnyttelse av ressursene og klare resultatmål. Flere undersøkelser, bl.a. fra Riksrevisjonen, viser at det er rom for forbedringer også innenfor eksisterende rammer. I denne sammenheng imøteser komiteen resultatene fra prosjektet med hurtigere straffesaksbehandling. Videre mener komiteen at en overgang til rammebudsjettering for hele politi- og lensmannsetaten fra og med 2001-budsjettet kan stimulere til bedre ressursutnyttelse og tilpasning til ulike behov i politidistriktene.

Til tross for budsjettvekst er komiteen kjent med at mange politidistrikt fortsatt vil ha stramme driftsbudsjetter, bl.a. som følge av veksten i straffesaksutgif-

tene (analyser av narkotika og DNA, og obduksjon m.v.).

Komiteen har i tidligere budsjettinnstillinger vektlagt forhold knyttet til etatens organisering, oppgaveløsning og ressursdisponering. Det gjelder målsettingen om å frigjøre ressurser til å styrke den utadrettede og operative polititjenesten, behovet for en desentralisert etat som er synlig og tilgjengelig i nærmiljøet, nødvendigheten av samarbeid i og mellom politidistriktene, bemanning og forholdet mellom de forskjellige stillingsgruppene i etaten og fordeling av ressursene mellom politidistriktene. Komiteen vil ta opp disse spørsmålene igjen i forbindelse med behandlingen av den bebudede stortingsmeldingen om politiet som skal fremlegges ved årsskiftet 2000/2001.

Komiteen merker seg tilbakemeldingen når det gjelder arbeidet med likestilling i politi- og lensmannsetaten, og viser til departementets påpekning av at etaten fortsatt har for få kvinner tilsatt, særlig i lederstillinger.

Rekruttering av tjenestemenn med flerkulturell bakgrunn har vært en målsetting gjennom flere år og komiteen merker seg de konkrete tiltak som beskrives i proposisjonen. På dette området vil det også være resultatene som er avgjørende.

Komiteen viser til at det i 1998 ble iverksatt en prøveordning med stipend til politihøgskolestudenter for å bedre tilgangen på kvalifiserte søkere til tjenestesteder som har hatt vansker med rekrutteringen. Komiteen er tilfreds med evalueringen som viser at stipendordningen i denne perioden, med noen unntak, har gitt ønsket resultat. Komiteen har imidlertid merket seg at departementet ikke lenger finner det nødvendig å videreføre ordningen for å sikre rekruttering, begrunnet i en viss overdekning av antall politiutdannede i forhold til ledige stillinger, og bedringer etter uteksaminering av studenter fra Politihøgskolen i Bodø.

Komiteen har merket seg at i en del distrikter har denne ordningen gitt tilfredsstillende resultater, men komiteen er kjent med at flere politidistrikter fortsatt sliter med rekruttering av politiutdannede tjenestemenn. Komiteen ber om en tilbakemelding i forbindelse med Revidert nasjonalbudsjett for 2001 på hvordan rekrutteringssituasjonen i politidistriktene har utviklet seg.

Komiteen viser til at justiskomiteen i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000) ba departementet foreta en ny gjennomgang av kost-nytteeffekten ved egen helikoptertjeneste i politiet, uten at dette belastes det ordinære driftsbudsjettet. Komiteen pekte her også på muligheten for samarbeid med andre offentlige etater. Komiteen registrerer at arbeidsgruppen som har utredet dette har beregnet kostnadene i etableringsåret ved egen helikoptertjeneste i politiet til å være fra 17 mill. kroner (leie) til 34 mill. kroner (eie).

Komiteen merker seg at departementet etter en helhetsvurdering ikke anbefaler opprettet en egen heli-

koptertjeneste nå, men først vil vurdere andre alternativer for å dekke de viktigste behovene politiet har. Det pekes her på mulighetene for konkrete avtaler med sivile selskaper eller et fastere samarbeid mellom forsvaret og politiet når det gjelder helikopterstøtte; det siste er noe Sårbarhetsutvalget tar til orde for.

Komiteen ber om at departementet i egen sak til Stortinget i løpet av våren 2001, vurderer ulike alternativer for å dekke politiets behov for helikopterstøtte. Departementet bes vurdere bl.a. behov ved døgnberedskap og ulike politioppdrag knyttet til f.eks. ran, biljakt og smugling. Komiteen vil også ha belyst muligheter for samarbeid med andre offentlige etater, f.eks. Forsvaret og samferdselsetater.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inngått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å øke kap. 440 Politi- og lensmannsetaten post 1 Driftsutgifter med 17 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre foreslår i sine respektive rammeforslag å frigjøre øremerkede tilskudd til frie driftsmidler ved at Stortinget ber Regjeringen omdisponere 20 mill. kroner på kap. 440 post 1 Driftsmidler fra øremerkede miljøtiltak til politiets frie driftsmidler.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet har merket seg at årets politibudsjett er det dårligste som er lagt frem på mange år. Regjeringens budsjettforslag, som Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre har sluttet seg til gjennom behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001), inneholder ikke rom for noen nye stillinger verken i form av nye polititjenestemenn, sivile kontorfunksjonærer eller jurister. Det åpner ikke for økt bruk av overtid, og binder i stor grad budsjettene til de lokale politikamrene til faste kostnader. De økte midlene som foreslås i forhold til fjorårets budsjett går med til å etablere det nye politidirektoratet og til helårslønn til polititjenestemenn som ble ansatt i etaten i innværende år. Det er følgelig ikke noe samsvar mellom politikernes festtaler om bekjempelse av kriminalitet og de midlene Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti, Senterpartiet og Venstre er villige til å stille disponible for å vinne denne kampen.

Disse medlemmer minner om at det i dag tar for lang tid å få en sak ferdig etterforsket og brakt inn for en domstol, blant annet fordi det ikke er ansatt et tilstrekkelig antall politijurister og etterforskere. Samtidig er det behov for flere patruljerende polititjenestemenn i gatene for å forebygge kriminalitet. Det lar seg ikke gjøre uten å ansette flere kontorfunksjonærer som kan overta kontorarbeid for polititjenestemenn, eller ved å ansette flere ferdig utdannede politifolk. På denne bakgrunnen finner disse medlemmer det lite tilfredsstillende at det vedtatte budsjettet ikke gir rom for økt bemanning på noen av disse områdene. Det

er også tragisk at det ikke gis noe løfte til de studentene som går ut av politihøgskolen våren 2001 om at det vil bli stilt midler til rådighet i forbindelse med revideringen av budsjettet slik at de kan sikres jobb innen politietaten. Aller helst burde imidlertid disse midlene vært lagt inn i budsjettet. En utsettelse med å bevilge midler til å sikre jobb for politihøgskolestudentene vil føre til administrative problemer med hensyn til fordeling, planlegging, utlysning, tilsetning og iverksettelse.

Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet har tatt hensyn til å dekke behovet for nye politijurister, nye kontorstillinger og å sikre jobb til årets politihøgskolestudenter, samt til å sikre tilstrekkelig med midler til å dekke variable kostnader gjennom å foreslå en økning av driftsbudsjettet til politiet i forbindelse med behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) på i alt 240 mill. kroner, pluss 50 mill. kroner til Oslo politidistrikt. Disse midlene var tenkt brukt til 240 nye politistillinger fra høsten 2001, 100 nye kontorstillinger, samt nye juriststillinger for 40 mill. kroner og 160 mill. kroner til å styrke driften, inkludert drift av nytt politihelikopter. Fremskrittspartiet foreslo også en økning av investeringsbudsjettet på 50 mill. kroner, samt 10 mill. kroner til Oslo politidistrikt. Disse medlemmer viser i den forbindelsen til Politiets Fellesforbunds ønske om å avvikle de 110 leiekontraktene på biler som går ut i 2001, og erstatte disse med statseide biler. Politiets Fellesforbund påpeker også et stort behov for utskifting av gamle statseide biler.

Disse medlemmer viser til at det har vært gjennomført en prøveordning med politihelikopter som nå er evaluert. Til tross for gjennomgående gode erfaringer med helikoptertjenesten i prøveperioden anbefaler departementet ikke at det etableres en slik helikoptertjeneste. Disse medlemmer viser til at politimestrenes/politidistriktenes svar på spørreundersøkelsen i etterkant av det 2-årige prøveprosjektet for politihelikopteret, var entydig positive til etablering av en fast politihelikoptertjeneste i fremtiden, selvsagt forutsatt at driften blir dekket over sentrale midler. Disse medlemmer viser også til at de fleste andre land i Europa har en slik tjeneste. Sverige har eksempelvis 7 disponible helikopter og 5 helikopterbasen for politihelikopter. Disse medlemmer mener at det bør etableres en ordning med egne politihelikopter også i Norge, og viser til at Fremskrittspartiet i forbindelse med behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) fremmet forslag om et eget budsjett for innkjøp av utstyr til helsesektoren, skolesektoren og justissektoren i utlandet, og innenfor dette budsjettet foreslo 300 mill. kroner til innkjøp av politihelikopter og politibiler.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å øke kap. 440 Politi- og lensmannsetaten post 1 Driftsutgifter med 36 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre har merket seg innspillene fra politiorganisasjonene om at de

mangler minst 100 mill. kroner for å opprettholde forsvarlig drift ved landets politikamre. Disse medlemmer er både bekymret for utviklingen av politiets frie driftsmidler (overtidsmidlene), og over mangelen på politijurister og dermed påtalekapasitet ved en rekke av landets politikamre. Å tilføre politiet ekstra frie midler til utrykning på kvelds- og nattetid, samt sikre at alle saker kommer raskt for domstolene, og dermed få ned saksbehandlingstiden både ved politikamrene og domstolene, er en meget høyt prioritert oppgave.

I tillegg til omdisponering av 20 mill. kroner fra øremerkede miljøtiltak til politiets frie driftsmidler, viser disse medlemmer til Høyres alternative budsjett som økte bevilgningene til politiet med ytterligere 80 mill. kroner. Til sammen gir dette 100 mill. kroner for styrking av kapasiteten hos politijuristene og aktiv utrykningsinnsats når innbyggerne rammes av kriminelle handlinger. Disse midlene var ønsket fordelt med 80 mill. kroner til det ordinære politibudsjettet og 20 mill. kroner til Oslo politidistrikt.

Disse medlemmer forventer imidlertid også at det kan oppnås betydelige effektivitetsgevinster i politiet både gjennom den varslede meldingen om endring av politidistriktsgrensene, og ved å tilføre det enkelte kammer større disposisjonsrett over egne midler mellom stillinger/stillingskategorier, og mellom faste og frie driftsmidler. Med knappe midler blir det dessuten svært viktig å prioritere de viktigste oppgavene først, særlig der liv og helse eller hjem og privat eiendom er utsatt. Dette er avgjørende for publikums tillit og støtte til politiet.

Kap. 3440 Politi- og lensmannsetaten

Post	Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1	Gebyrer	153 960 000	166 060 000 (+7,9%)
3	Salgsinntekter	7 035 000	7 246 000 (+3,0%)
4	Gebyrer – vaktelskap	187 000	193 000 (+3,2%)
Sum		161 182 000	173 499 000 (+7,6%)

Komiteen ber Regjeringen evaluere ordningen med egne pass for barn, herunder størrelsen på passgebyret.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inngått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å øke kap. 3440 Politi- og lensmannsetaten post 1 Gebyrer med 29,3 mill. kroner etter økning av passgebyret fra 3/5 rettsgebyr til 3/4 rettsgebyr med virkning fra 1. februar 2001.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre finner det svært uheldig å finansiere nye advokatsalærer for forsvarsadvokatene ved å øke passgebyrene fra 360 til 490 kroner for vanlige folk. Disse medlemmer minner om at passgebyrene kun er ment å dekke kostnadene ved utstedelse av pass. Nå er gebyrene så høye at dette har blitt en ren særskatt som anvendes til å finansiere helt andre formål. Disse medlemmer er sterkt kritisk til en slik utvikling, og minner om at retten til å få utstedt sitt eget pass er fundamental for enhver borger og skal ikke avhenge av den enkeltes lommebok.

De nye passgebyrene er en betydelig ekstraskatt som er i strid med prinsippet om selvfinansiering knyttet til gebyrinnkreving for offentlige tjenester. Disse medlemmer kan selvsagt ikke støtte en slik gebyrøkning, og har innenfor den ramme for justisbudsjettet som budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene gir, alternative forslag til inndecking av disse midlene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at Fremskrittspartiet under behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) foreslo en reduksjon av gebyrinntektene med 50 mill. kroner. Denne reduksjonen av inntektene var tenkt brukt til å redusere våpengebyrene og gjeninnføre de gebyrsatsene som eksisterte før den betydelige økningen som ble vedtatt i forbindelse med fjorårets budsjett.

Kap. 441 Oslo politidistrikt

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	942 900 000	1 012 894 000 (+7,4%)
21 Spesielle driftsutgifter	12 000 000	16 606 000 (+38,4%)
Sum	954 900 000	1 029 500 000 (+7,8%)

Komiteen peker på at Oslo som storby og hovedstad har særskilte utfordringer når det gjelder bekjempelse av kriminalitet og vil spesielt peke på organisert kriminalitet, bekjempelse av vold og gjengkriminalitet. Komiteen slutter seg til de tiltak og mål som beskrives for politidistriktets innsats på de ulike kriminalitetsområdene i Oslo.

Komiteen viser til at Oslo politidistrikt fikk 80 nye polititjenestemannsstillinger sommeren 2000, og merker seg at uniformert ordenstjeneste er spesielt prioritert ved tildeling av nye stillinger. Komiteen støtter politidistriktets arbeid med å sikre tilstedeværelse av politi til tider og på steder når det erfaringsmessig er størst behov for dem.

Komiteen viser til at prøveprosjektet med videoovervåking nå evalueres ved Politihøgskolen. Komiteen merker seg at departementet mener det med utgangspunkt i dette prosjektet også kan bli aktuelt å ta i bruk videoovervåking i andre politidistrikt. Komiteen støtter at videoprojektet i Oslo videreføres.

Komiteen registrerer at Oslo politiets landsomfattende oppgaver og de spesielle hovedstadsoppgavene i 1999 utgjorde ca. 170 faste årsverk og driftskostnader på ca. 40 mill. kroner.

Komiteen tar til etterretning at planleggingsprosessen for en ny Grünerløkka politistasjon på Carl Berners plass ikke er avsluttet.

Komiteen har merket seg innspill fra Oslo politiforening om kraftig økning i antall bevæpnede (skarpe) oppdrag, uten tilsvarende muligheter til betryggende skyteopplæring. Komiteen har merket seg at det i Oslo er over 400 skarpe oppdrag i året, dvs. mer en ett pr. dag, og at hele 600 politifolk i Oslo bevæpner seg regelmessig mens hele 1 200 kan regne med å måtte bevæpne seg. Komiteen mener det er avgjørende både for politifolkenes og omgivelsenes sikkerhet at betryggende og regelmessig skyteopplæring kan gis denne gruppen polititjenestemenn.

Komiteen har merket seg at det i Oslo ikke finnes innendørs skytebane, og at skytetreningen i dag må foregå utendørs og med bare halvparten av det timetall som er anbefalt. Komiteen ber departementet finne en løsning på dette problemet, f.eks. ved at det bygges eller inngås langsiktige leiekontrakter om skytebane for å avhjelpe dagens uheldige situasjon. Komiteen ber departementet vurdere ulike alternativer for innendørs skytetrening, herunder en vurdering av muligheten for samlokalisering med fotballhall på Hasle.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at de samme problemene som gjelder for politiet i resten av landet, med mangel på midler til å dekke variable kostnader og for dårlig bemanning både av polititjenestemenn, kontorfunksjonærer og jurister, også gjelder for Oslo politidistrikt. Det vises derfor til merknadene under kap. 440 ovenfor. Disse medlemmer minner om at Fremskrittspartiet i forbindelse med behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) foreslo en økning av driftsmidlene til Oslo politidistrikt med 50 mill. kroner utover Regjeringsens forslag, samt en økning av investeringsmidlene med 10 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til sitt alternative statsbudsjett som ville gitt 100 mill. kroner mer til politiet i form av frie driftsmidler og økt kapasitet blant politijuristene. Av disse midlene var 80 mill. kroner ønsket fordelt til det ordinære politibudsjettet, mens 20 mill. kroner ønskes avsatt til politibudsjettet i Oslo.

Kap. 442 Politihøgskolen

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	152 436 000	158 196 000 (+3,8%)
Sum	152 436 000	158 196 000 (+3,8%)

Komiteen har merket seg at grunnutdanningen ved Politihøgskolen gir et bredt og solid grunnlag for generalisten i politiet, mens etter- og videreutdanningen gir muligheter for å ajourføre, videreutvikle og utvide kompetansen innen forskjellige fagområder og ledelse. Komiteen har også merket seg at det er satt i gang et arbeid for å utrede oppdragsvirksomhet ved Politihøgskolen med det mål å gjøre det mulig å opprettholde en faglig solid stab selv ved eventuelle endringer i studenttallet.

Komiteen viser til at det i perioden 2000-2003 uteksamineres 550 flere studenter enn det man forventer å ha stillinger til, selv etter at det er tatt hensyn til en antatt avgang av 370 tjenestemenn i perioden. Komiteen viser videre til at Justisdepartementet fastsetter antall studenter til grunnutdanningen med det utgangspunkt å sørge for at politiet tilføres tilstrekkelig og kompetent arbeidskraft. Komiteen viser i denne sammenheng til at våren 2000 ble det første kullet uteksaminert fra avdelingen i Bodø, og at departementet så snart det er faglig relevant vil gjennomføre en evaluering for å se om resultatene av satsingen samsvarer med premisene for å opprette avdelingen. Komiteen legger også i denne forbindelse særlig vekt på rekrutteringen av polititjenestemenn over hele landet.

Komiteen har merket seg at en arbeidsgruppe har utredet behovet for en politifaglig utdanning på hovedfagsnivå og at denne arbeidsgruppen anbefaler at det etableres et masterstudium i sammenheng med skolens forsknings- og utviklingsarbeid. Komiteen er positive til departementets forslag for et slikt studium hvor det blant skal legges vekt på nasjonalt og internasjonalt politisamarbeid.

Komiteen forutsetter at Regjeringen i Revidert nasjonalbudsjett 2001 kommer tilbake til Stortinget med en oppdatert vurdering av jobbmulighetene for det siste store avgangskull på Politihøgskolen, herunder en tilbakemelding om situasjonen for ubesatte stillinger og rekrutteringssituasjonen i politidistriktene.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det de to siste årene er bevilget ekstra midler i forbindelse med revidering av statsbudsjettet til å sikre at samtlige avgangselever ved Politihøgskolen har kunnet skaffe seg jobb innen politietaten. Disse medlemmer mener at det vil være urimelig dersom det ikke gjøres også neste år, fortrinnsvis ved at det bevilges tilstrekkelig med midler

allerede i forbindelse med det ordinære budsjettet. Disse medlemmer viser til at Fremskrittspartiet i forbindelse med Budsjett-innst. S. I (2000-2001) foreslo en økning av driftsbudsjettet til politiet med i alt 290 mill. kroner, fordelt mellom Oslo politidistrikt og de øvrige politidistriktene. Av disse midlene var 60 mill. kroner tenkt brukt til å sikre jobb fra høsten 2001 for 240 politihøgskolestudenter. Resten av avgangsstudentene vil kunne få jobb som resultat av naturlig avgang innen politietaten.

Disse medlemmer viser videre til at Politihøgskolen driver et viktig forskningsarbeid som bør tilføres flere midler. I forbindelse med behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) foreslo Fremskrittspartiet derfor å øke bevilgningene til skolen med 5 mill. kroner.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å øke kap. 442 Politihøgskolen post 1 Driftsutgifter med 1 mill. kroner.

Kap. 443 Oppfølging av innsynsloven

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	5 300 000	5 036 000 (-5,0%)
70 Erstatninger	1 700 000	4 120 000 (+142,4%)
Sum	7 000 000	9 156 000 (+30,8%)

Komiteen viser til at Stortinget i mars 1999 vedtok en midlertidig lov om begrenset innsyn i overvåkingspolitiets arkiver og registre, som åpner for å søke om begrenset innsyn og om erstatning. Komiteen konstaterer at bevilgningene under dette kapitlet er nødvendige for å følge opp lovvedtaket.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inngått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å redusere kap. 443 Oppfølging av innsynsloven post 1 Driftsutgifter med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre viser til at disse medlemmer stemte imot innsynsloven da den ble vedtatt, og at disse medlemmer foreslo å oppheve loven i forbindelse med behandlingen av statsbudsjettet for 2000.

Disse medlemmer finner det lite naturlig å fremme tilsvarende forslag i år ettersom ordningen nå er etablert og behandlingen av søknader om innsyn pågår.

Innenfor de rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil komiteens medlem-

mer fra Fremskrittspartiet, i likhet med komiteens flertall, foreslå å redusere kap. 443 Oppfølging av innsynsloven post 1 Driftsutgifter med 0,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til regnskapstallene i 1999 og til Høyres alternative budsjett som reduserte dette budsjettkapitlet med 8 mill. kroner.

Disse medlemmer vil la driften fortsette med om lag samme omfang som i fjor (1999), og ønsker at de vanlige erstatningsreglene kommer til anvendelse for mennesker som har lidd urimelig overlast som følge av ulovlig overvåking. Dette er mulig uten å åpne for innsyn.

Kap. 445 Den høyere påtalemyndighet

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	61 581 000	65 465 000 (+6,3%)
Sum	61 581 000	65 465 000 (+6,3%)

Komiteen er enig i at hovedmålet for påtalemyndighetens virksomhet må være å få redusert kriminaliteten i Norge, og at Riksadvokaten og statsadvokatene gjennom sin fagledelse skal gjøre sitt for at så skal skje.

For komiteen er det viktig at etableringen av Politidirektoratet ikke gjør noen endring i det tosporede system, slik at ansvaret for fagledelsen av straffesaksbehandlingen i politiet fortsatt ligger hos Riksadvokaten og statsadvokatene. Komiteen er tilfreds med at det legges vekt på å etablere gode rutiner for samarbeidet mellom Riksadvokaten og Politidirektoratet, og mellom direktoratet og statsadvokatene. For komiteen er det også viktig at det fortsatt er et godt samarbeid mellom departementet og Riksadvokaten.

Komiteen er fornøyd med at målene for straffesaksbehandlingen ved Riksadvokatembedet og statsadvokatembedene er høy kvalitet, kort sakbehandlingstid og adekvat reaksjon. Komiteen registrer med tilfredshet at tidsfristene for saksbehandlingstid synes å være realistiske.

Komiteen er enig med Riksadvokaten i at det settes spesielt søkelys på reaksjonspraksisen når det gjelder drap, trusler og vold mot vitner og andre aktører i straffesaker, alvorlige sedlighetsforbrytelser og omfattende og gjentatt vinningskriminalitet. Komiteen vil i likhet med Riksadvokaten sette fokus på at kriminalitet ikke skal lønne seg, og at inndragningsreglene blir aktivt brukt slik at gjerningspersonen fratas utbytte av straffbare handlinger.

Kap. 446 Kontrollen med den militære påtale- og disiplinærmyndighet

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	3 758 000	3 948 000 (+5,1%)
Sum	3 758 000	3 948 000 (+5,1%)

Komiteen er enig i at for å oppnå en effektiv håndhevelse av disiplinærsaker, er det viktig at klager på refselsler ikke medfører unødvendige forsinkelser.

I straffesaker går det fortsatt vel ett år fra den straffbare handling er begått til pådømmelse og soning. Denne tiden bør reduseres, selv om de endringer i straffeprosessloven som ble satt i kraft i 1997 har gitt en viss reduksjon av behandlingstiden. Komiteen imøteser forslag til ytterligere lovendringer som er under vurdering i departementet med tanke på videre effektivisering på dette området.

Krigsoppsetningen til den militære påtalemyndighet har ikke blitt utviklet i samsvar med de endringer som har skjedd med hensyn til Forsvarets organisasjon og oppgaver.

Komiteen tar til etterretning at departementet, med grunnlag i en innstilling fra en arbeidsgruppe, vil vurdere en ny og mer fleksibel struktur tilpasset den sikkerhetspolitiske situasjon.

Kap. 448 Grensekommisæreren

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	3 520 000	3 727 000 (+5,9%)
Sum	3 520 000	3 727 000 (+5,9%)

Komiteen viser til at stillingen som grensekommisær er en åremålstilling over tre år med anledning til tre års forlengelse. Grensekommisæreren har som hovedoppgave å overholde grenseavtalen med Russland i samarbeid med Garnisonen i Sør-Varanger. Dette skjer i praksis ved at militært personell har kontinuerlig oppsyn med hele grensestrekningen mellom Norge og Russland, mens eventuelle grensekrenkelser skal rapporteres gjennom grensekommisæreren eller politiet. Komiteen viser til at grensekommisæreren er bindeleddet til landets øvrige myndigheter når det gjelder forholdene langs grensen, også i forhold hvor politiet er involvert, slik som ved grensekrenkelser, andre straffbare handlinger og ved overlevering av utviste personer.

Kap. 450 Sivile vernepliktige

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	231 031 000	231 510 000 (+0,2%)
Sum	231 031 000	231 510 000 (+0,2%)

Komiteen er enig med departementet i at hvis siviltjenesten skal fylle sin hovedfunksjon, er det viktig at flest mulig av mannskapene gjør sin sivile verneplikt uten unødvendig ventetid og noenlunde samtidig med sine jevnaldrende vernepliktige i Forsvaret. Det er derfor etter komiteens mening en hovedutfordring å gjennomføre effektiviseringstiltak som innenfor de gjeldende budsjettmessige rammer kan bidra til å redusere køen av sivile vernepliktige som venter på å få avtjene siviltjeneste.

Komiteen konstaterer at overgang til egenerklæringssystem fra 1. januar 2000 så langt ikke har resultert i den forventede økning i søkertallet. Tall fra Vernepliktsverket til og med juli måned 2000 viser en reduksjon i antall søknader om fritak fra militærtjeneste på 23,7 pst. fra samme periode i 1999. Komiteen har merket seg at de foreløpige erfaringer fortsatt gir et for spinkelt grunnlag for slutninger om den fremtidige utvikling av søkermassen.

Komiteen tar til etterretning at i forbindelse med arbeidet med å omlegge tjenestens innhold og å innrette tjenesten i avgrensede sektorer, har Justisdepartementet iverksatt forsøksvirksomhet for å utvikle nye tjenesteformer. Spesielt har man ønsket å finne frem til arbeidsformer som gjør det mulig å sette sivile vernepliktige inn i volds- og konfliktforebyggende tjeneste blant unge.

Komiteen er tilfreds med at Forskolen for de sivile vernepliktige i en prøveperiode har lagt om kursene, slik at flere mannskaper gjennomgår forskoleundervisningen.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til at det på kap. 450 Sivile vernepliktige ligger en årlig kostnad til grunn på hele 231,5 mill. kroner, og en produksjon på 1 850 mannskapsårsverk.

Det er forventet flere innvilgede søknader om fritak for militærtjeneste. Dette fører til en kø av mannskaper som venter på avtjening av siviltjeneste. Mange av tjenesteoppdragene går til "kultur- og fredsskapende" arbeid. Disse medlemmer har som klart mål at flere av mannskapene skal ut i militær tjeneste og reduserer som følge av dette utgiftene i sitt alternative budsjettforslag.

Innenfor de rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å redusere kap. 450 Sivile vernepliktige post 1 Driftsutgifter med 31,5 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres motstand mot å lette adgangen til å velge sivil verneplikt fremfor militærtjeneste, med den følge dette får for utgiftene til sivil verneplikt. Disse medlemmer viser til at Høyre advarte mot egenmeldings-systemet i Innst. O. nr. 23 (1998-1999). Disse medlemmer viser til Høyres alternative statsbudsjett som reduserte dette kapitlet med 10 mill. kroner.

Kap. 455 Redningstjenesten

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1 m/ Tillegg nr. 2, forslag 2001
1 Driftsutgifter	30 916 000	32 056 000 (+3,7%)
21 Spesielle driftsutgifter	5 059 000	5 111 000 (+1,0%)
22 Søk etter omkomne på havet, <i>kan overføres</i> , (jf. kap. 440 post 22)	8 000 000	0
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	7 069 000	7 000 000 (-1,0%)
71 Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	4 500 000	4 500 000 (0%)
72 Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenesten ved kystradioene	53 456 000	55 060 000 (+3,0%)
Sum	109 000 000	103 727 000 (-4,8%)

Komiteen er tilfreds med at departementet vil igangsette et arbeid for å gjennomgå landets operative rednings- og beredskapsressurser. Det innebærer en kritisk gjennomgang av dagens ansvars- og oppgavefordeling, organisering og ressursbruk.

Komiteen viser til brev fra justisministeren til komiteen av 15. november 2000, der det fremgår at Regjeringen tar sikte på å fremlegge en stortingsmelding om redningshelikoptertjenesten innen 1. mai 2001.

Komiteen er videre tilfreds med at den norske redningstjeneste deltar i et omfattende internasjonalt samarbeid. Norge er blant annet part i en rekke internasjonale overenskomster og bi- og multilaterale avtaler, herunder det nordiske redningstjenestesamarbeidet, NORDRED. NORDRED bygger på en rammeavtale fra 1989 mellom Danmark, Finland, Norge og Sverige om samarbeid over territorialgrensene for å hindre eller begrense skader på mennesker, eiendom eller miljøet ved ulykkeshendelser.

Komiteen er kjent med at departementet i 1999 inngikk en sjøredningsavtale med Danmark, som bl.a.

angir en ny felles fly- og sjøredningsgrense mellom Danmark og Norge. En liknende avtale ble sluttforhandlet med Sverige høsten 2000. En bilateral avtale med finske myndigheter om kryssing av riksgrensen for militære styrker i forbindelse med redningsaksjoner vil trolig blir inngått i løpet av 2001.

Komiteen ser positivt på at det, basert på en sjøredningsavtale mellom Norge og Russland, årlig blir gjennomført redningsøvelser med Russland. Russland har tatt initiativ til å utvikle samarbeidet til også å gjelde redning og andre katastrofelignende hendelser på fastlandet, bl.a. med bruk av ressurser fra sivilforsvaret. Norske myndigheter har stilt seg positive til å inngå en slik avtale.

I 1998 ble det nedsatt et utvalg for å se på problemstillinger vedrørende søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag. Utvalget overleverte sin innstilling til Justisdepartementet i form av NOU 1999:16. Komiteen viser til vedtak fra en enstemmig komité i Innst. S. nr. 104 (1997-1998).

Justisdepartementet har etablert en ordning for søk etter omkomne. Tiltaket har til hensikt å være en rettferdig og verdig ordning for søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag.

Politiet har i dag ansvaret for søk etter omkomne på land, i innsjøer og vassdrag m.v. Komiteen er kjent med og tar til etterretning at departementet i St.prp. nr. 1. Tillegg nr. 2 (2000-2001) uttrykker at behovet for en helhetlig ansvars plassering taler for at også ansvaret for søk etter omkomne til sjøs bør legges til politiet, jf. også i denne forbindelse politiets plikt til å ta hånd om lik, underrettelsesplikt overfor pårørende, samt etterforskning av straffbare forhold og ulykker. Komiteen tar til etterretning at Regjeringen, etter en samlet vurdering, har besluttet at ansvaret for søk etter omkomne på havet i sin helhet skal legges til politiet.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ønsker å styrke kapitlet og viser til at Fremskrittspartiet foreslo en økning i sitt alternative budsjettforslag med 30 mill. kroner.

Det er verd å merke seg den store innsats og dugnadsånden som enkeltpersoner og frivillige organisasjoner nedlegger til fordel for alle typer redningsaksjoner på sjø og land. Tjenesten er derfor unik i internasjonal sammenheng, basert på norske tradisjoner og infrastruktur.

Disse medlemmer ønsker å utvide ressursene til redningstjenesten i form av tilstrekkelig bemanning på våre redningshelikoptre langs kysten.

Kap. 464 Statens Lotteritilsyn

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	10 000 000	0
45 Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold	10 000 000	0
Sum	20 000 000	0

Komiteen viser til at Statens Lotteritilsyn og Lotterinemnda fra 1. januar 2001 blir overført til Kulturdepartementet og at kap. 464 Statens Lotteritilsyn er endret til kap. 305 som omtales under Kulturdepartementets budsjett. Komiteen viser for øvrig til Ot.prp. nr. 49 (1999-2000) og Innst. O. nr. 12 (2000-2001) Om lov om endringer i lov av 24. februar 1995 nr. 11 om lotterier m.v.

Kap. 466 Advokatutgifter m.m.

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	265 308 000	288 687 000 (+8,8%)
Sum	265 308 000	288 687 000 (+8,8%)

Komiteen viser til at kapitlet dekker salær og reiseutgifter til advokater og sakkyndige i straffesaker, samt aktor i militære straffesaker. I tillegg omfattes bl.a. utgifter til tolker og sakkyndige i straffesaker.

Komiteen viser til at Regjeringen foreslår at det skal innføres merverdiavgift på advokattjenester med virkning fra andre halvår neste år. Det betyr blant annet en merutgift på Justisdepartementets budsjett, særlig under kap. 466 og kap. 470. Samlet er det innarbeidet en kompensasjon på ca. 78 mill. kroner på Justisdepartementets budsjett som følge av merverdiavgiftsreformen.

Den offentlige salærsatsen er pr. i dag 640 kroner og det foreslås i proposisjonen at satsen heves med 40 kroner fra 1. juli 2001 og med 35 kroner fra 1. desember 2001.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inngått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å øke kap. 466 Advokatutgifter m.m. post 1 Driftsutgifter med 31 mill. kroner. Dette vil bety en opptrapping av advokatsalærene med 40 kroner fra 1. januar 2001 og med 35 kroner fra 1. juli 2001 i tråd med tidligere fastsatt opptrappingsplan.

Flertallet viser til at i budsjettavtalen er den foreslåtte bevilgning som følge av økningen av advokatsalærer i sin helhet postert under kap. 466 post 1. Utgiftene til advokatsalærer er imidlertid fordelt på en rekke kapitler under både Justisdepartementets og Kommunal- og regionaldepartementets budsjetter. Flertallet vil på denne bakgrunn fremme følgende forslag:

"Stortinget samtykker i at Justisdepartementet, i samråd med Kommunal- og regionaldepartementet, fordeler 31 mill. kroner under kap. 466 Advokatutgifter m.m. post 1 Driftsutgifter til dekning av økte advokatsalærer til berørte kapitler og poster. Stortinget orienteres om endelig fordeling på kapittel og post senest i forbindelse med fremleggelsen av Revidert nasjonalbudsjett 2001."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet og Høyre har merket seg at budsjettforliket mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene har ført til enighet om å øke advokatsalærene i tråd med opprinnelig opptrappingsplan fra den forrige regjeringen. Disse medlemmer er tilfreds med at det etter at statsbudsjettet ble lagt frem har vært vilje til å få en løsning, men er sterkt kritisk til måten dette er finansiert på gjennom budsjettavtalen mellom Arbeiderpartiet og sentrumspartiene. I realiteten er hele økningen finansiert uten å tilføre justissektoren tilstrekkelig friske midler, men gjennom kraftig skatteøkning på vanlige folk gjennom heving av passgebyrene.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslå å øke kap. 466 Advokatutgifter m.m. post 1 Driftsutgifter med 20 mill. kroner. Dette vil gi en raskere opptrapping av salærsatsene for advokater enn det Regjeringen la opp til i proposisjonen.

Komiteens medlemmer fra Høyre vil i sitt alternative rammeforslag i justiskomiteens budsjettinnstilling støtte økningen i advokatsalærene, men finne alternativ inndekning innenfor justisrammen slik at kostnadene ikke veltes over på vanlige familier som rettmessig ønsker å få utstedt sine pass.

Kap. 467 Norsk Lovtidend

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	4 359 000	3 056 000 (-29,9%)
Sum	4 359 000	3 056 000 (-29,9%)

Komiteen viser til at publikasjonen informerer om kunngjøringer av lover, forskrifter og andre vedtak. Utgivelsene er i papirutgave og på Lovdatas internett-sider. Antall utgivelser er relatert til antall nye regler.

Komiteen har merket seg at det skal innføres betaling for abonnement på papirutgaven, og komiteen mener at betalingen ikke bør overstige de faktiske utgifter for trykking og distribusjon.

Kap. 470 Fri rettshjelp

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	3 084 000	3 906 000 (+26,7%)
70 Fri sakførsel	155 497 000	197 012 000 (+26,7%)
71 Fritt rettsråd	97 153 000	121 387 000 (+24,9%)
72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak	14 688 000	15 129 000 (+3,0%)
Sum	270 422 000	337 434 000 (+24,8%)

Komiteen viser til komiteens og de forskjellige partienes synspunkter gjengitt i Innst. S. nr. 181 (1999-2000) om fri rettshjelp.

Komiteen viser til at Stortingets vedtak om å innføre merverdiavgift på advokattjenester vil gjøre det dyrere for privatpersoner å gjøre bruk av rettsvesenet, og er derfor fornøyd med at Regjeringen forsøker å redusere skadevirkningene av dette vedtaket ved å foreslå en økning av inntektsgrensene. Komiteen er enig i at en slik oppjustering av inntektsgrensene er nødvendig.

Komiteen er fornøyd med at Justisdepartementet har bistått Sosial- og helsedepartementet i forbindelse med oppstart av prøveprosjekter med rettshjelp til funksjonshemmede.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inngått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å øke kap. 470 Fri rettshjelp post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak, med 2 mill. kroner til studentrettshjelpstiltakene.

Innenfor de uansvarlig lave rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet foreslå å øke kap. 470 Fri rettshjelp post 72 Tilskudd til spesielle rettshjelpstiltak med 3 mill. kroner. Disse medlemmer mener jusstudentenes rettsinformasjon er en viktig bidragsyter av hjelpetiltak for dem som ikke har økonomi til selv å betale for juridisk bistand.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett og forslaget om en økning av støtten til studentrettshjelpen på kap. 470 post 72 med 2 mill. kroner.

Disse medlemmer foreslår å redusere post 71 med 2,5 mill. kroner idet disse medlemmer viser til at Regjeringen har øket bevilgningen med dette beløpet til dekning av økte utgifter i forbindelse med den nye utlendingsnemnden. Disse medlemmer ønsker å oppheve ordningen med en egen utlendingsnemnd.

Kap. 471 Statens erstatningsansvar

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	718 000	722 000 (+0,6%)
70 Erstatning til voldsofre	35 000 000	41 640 000 (+19,0%)
71 Erstatningsansvar m.m.	68 000 000	70 040 000 (+3,0%)
Sum	103 718 000	112 402 000 (+8,4%)

Komiteen har merket seg at det er fremmet en odelstingsproposisjon der det foreslås å lovfeste voldsoffererstatningsordningen samt å øke den maksimale erstatningsutbetalingen fra 200 000 kroner til 1 mill.

kroner pr. skadetilfelle, jf. Ot.prp. nr. 4 (2000-2001). Komiteen viser til at det er lagt inn midler i budsjettet for 2001 med halvårsvirkning pga. denne økningen.

Kap. 474 Konfliktråd

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	2 649 000	2 693 000 (+1,7%)
60 Overføringer til kommunene	24 700 000	24 700 000 (0%)
Sum	27 349 000	27 393 000 (+0,2%)

Komiteen har spesielt merket seg at departementet vil følge opp konfliktråd med lang saksbehandlingstid, og er enig i målsettingen om 3 ukers behandlingstid fra saken oversendes fra påtalemyndigheten til megling er avsluttet. Komiteen ber om en tilbakemelding i neste års statsbudsjett om hva den faktiske behandlingstiden er ved de ulike konfliktrådene rundt om i landet.

Komiteen er tilfreds med at man får et 3-årig prøvprosjekt med megling mellom ofre og straffedømte i alvorlige straffesaker, og med at videreutviklingen knyttes til fornyelse og kvalitetssikring av megleropplæringen, samt fortsatt deltakelse i skolemeglingsprogram på grunnskole og i videregående opplæring.

Kap. 475 Bobehandling

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	29 369 000	27 000 000 (-8,1%)
21 Spesielle driftsutgifter	20 948 000	27 730 000 (+32,4%)
Sum	50 317 000	54 730 000 (+8,8%)

Komiteen er tilfreds med at Justisdepartementet følger utgiftsutviklingen på post 1 nøye, både som en følge av den nye aksjeloven og endringer i konkursloven. Komiteen har spesielt merket seg at en som planlagt greier å redusere utgiftene i tilknytning til aksjeloven.

Komiteens flertall, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Kristelig Folkeparti og Senterpartiet, viser til budsjettavtalen som er inngått mellom disse partier samt Venstre, og foreslår å redusere kap. 475 Bobehandling post 1 Driftsutgifter med 9 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet viser til merknadene under dette kapitlet i de siste tre årenes budsjettinnstillinger fra justiskomiteen

der disse medlemmer argumenterer for hvorfor Fremskrittspartiet ikke støtter videre fullmakter eller bevilgninger til å dekke utgifter i forbindelse med bobehandlingen av Anders Jahres dødsbo. Disse medlemmer vurderer mulighetene for at staten kan få tilbake pengebeløp som overstiger de beløpene som blir brukt til rettssaker som svært små. Det meste av de bevilgede midlene vil gå til å holde norske advokater med arbeid og inntekter. Disse medlemmer går imot ytterligere fullmakter og pengebevilgninger, og Fremskrittspartiet foreslo derfor i forbindelse med behandlingen av Budsjett-innst. S. I (2000-2001) å redusere kapitlet med 23 mill. kroner.

Innenfor de rammene for justissektoren som stortingsflertallet har vedtatt, vil disse medlemmer foreslå å redusere kap. 475 Bobehandling post 1 Driftsutgifter med 9 mill. kroner og post 21 Spesielle driftsutgifter med 23 mill. kroner.

Komiteens medlemmer fra Høyre viser til Høyres alternative statsbudsjett som innebærer en reduksjon av kap. 475 Bobehandling post 1 Driftsutgifter med 9 mill. kroner.

Disse medlemmer har i flere år vært kritisk til de betydelige ressurser som er brukt fra statens side for å føre sak mot Anders Jahres dødsbo, og at disse medlemmer har etterlyst oversikt over mulig økonomisk resultat i forhold til de vesentlige beløp som allerede er brukt.

Kap. 1507 Datatilsynet

Post Formål:	Vedtatt budsjett 2000 (kap. 463)	St.prp. nr. 1, forslag 2001
1 Driftsutgifter	15 453 000	18 413 000
Sum	15 453 000	18 413 000 (+19,1%)

Komiteen har merket seg at det administrative ansvaret for Datatilsynet overføres til Arbeids- og administrasjonsdepartementet fra 1. januar 2001.

Komiteen viser til Innst. S. nr. 22 (2000-2001) om Årsmeldingen for Datatilsynet 1999, hvor aktuelle saker er kommentert. For øvrig peker komiteen på at ny lov om behandling av personopplysninger som trer i kraft fra 1. januar 2001, vil ha vesentlig betydning for Datatilsynets organisasjon og arbeidsoppgaver.

Komiteen mener det er viktig at saksbehandlingstiden i Datatilsynet holdes kortest mulig, og at en saksbehandlingstid på seks uker for kurante saker synes akseptabel.

Komiteen har merket seg at bemanningen i Datatilsynet pr. 1. mars 2000 tilsvarte 23 årsverk.

Komiteen har også merket seg at økningen i driftsutgifter med 5 mill. kroner for 2001 skyldes innføring av ny personopplysningslov samt opprettelse av klagenemnd med sekretariat.

5. SAMMENLIGNING AV BUDSJETTALL, KAPITLER OG POSTER. RAMMEOMRÅDE 5

Tabellen viser de kapitlene/postene der fraksjonene i komiteen har avvikende forslag til bevilgning innenfor vedtatt budsjettramme. Endringer i forhold til Regjeringens forslag i parentes.

Utgifter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2	Ap, KrF og Sp	FrP	H
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)				
	1	Driftsutgifter	201 030	198 330 (-2 700)	196 030 (-5 000)	194 030 (-7 000)
	70	Tilskudd	206	206 (0)	6 706 (+6 500)	206 (0)
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405)				
	1	Driftsutgifter	138 301	138 301 (0)	139 301 (+1 000)	138 301 (0)
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)				
	1	Driftsutgifter	800 320	800 320 (0)	804 320 (+4 000)	800 320 (0)
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)				
	1	Driftsutgifter	1 368 513	1 368 513 (0)	1 373 513 (+5 000)	1 368 513 (0)
	70	Tilskudd	4 483	4 483 (0)	5 483 (+1 000)	4 483 (0)
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)				
	1	Driftsutgifter	4 793 154	4 810 154 (+17 000)	4 829 154 (+36 000)	4 810 154 (+17 000)
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)				
	1	Driftsutgifter	158 196	158 196 (0)	159 196 (+1 000)	158 196 (0)
443		Oppfølging av innsynsloven				
	1	Driftsutgifter	5 036	4 536 (-500)	4 536 (-500)	1 036 (-4 000)
	70	Erstatninger	4 120	4 120 (0)	4 120 (0)	120 (-4 000)
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)				
	1	Driftsutgifter	231 510	231 510 (0)	200 010 (-31 500)	218 510 (-13 000)
466		Advokatutgifter m.m.				
	1	Driftsutgifter	288 687	319 687 (+31 000)	308 687 (+20 000)	319 687 (+31 000)
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)				
	70	Fri sakførsel	197 012	197 012 (0)	197 012 (0)	195 012 (-2 000)
	71	Fritt rettsråd	121 387	121 387 (0)	121 387 (0)	118 887 (-2 500)
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelptiltak	15 129	17 129 (+2 000)	18 129 (+3 000)	17 129 (+2 000)
475		Bobehandling				
	1	Driftsutgifter	27 000	18 000 (-9 000)	18 000 (-9 000)	18 000 (-9 000)
	21	Spesielle driftsutgifter	27 730	27 730 (0)	4 730 (-23 000)	27 730 (0)
Sum utgifter rammeområde 5			10 442 856	10 480 656 (+37 800)	10 451 356 (+8 500)	10 451 356 (+8 500)

Inntekter rammeområde 5 (i hele tusen kroner)

Kap.	Post	Formål:	St. prp. nr. 1 med Tillegg nr. 2	Ap, KrF og Sp	FrP	H
3440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)				
	1	Gebyrer	166 060	195 360 (+29 300)	166 060 (0)	166 060 (0)
		Sum inntekter rammeområde 5	1 145 635	1 174 935 (+29 300)	1 145 635 (0)	1 145 635 (0)
		Sum netto rammeområde 5	9 297 221	9 305 721 (+8 500)	9 305 721 (+8 500)	9 305 721 (+8 500)

6. FORSLAG FRA MINDRETALL**Forslag fra Fremskrittspartiet:***Forslag 1***Rammeområde 5
(Justis)****I**

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
		Utgifter		
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)		
	1	Driftsutgifter	45 994 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)		
	1	Driftsutgifter	196 030 000	
	70	Tilskudd	6 706 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 256 000	
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405)		
	1	Driftsutgifter	139 301 000	
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)		
	1	Driftsutgifter	804 320 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	91 670 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	26 361 000	
414		Domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	58 855 000	
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)		
	1	Driftsutgifter	1 373 513 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	39 741 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	38 449 000	
	70	Tilskudd	5 483 000	
	71	Tilskudd til Frelsesarmeens institusjon Elevator	3 373 000	
	72	Tilskudd til Foreningen for fangers pårørende	450 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432)		
	1	Driftsutgifter	93 915 000	
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	4 829 154 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 062 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	23 990 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	208 694 000	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 012 894 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 606 000	
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)		
	1	Driftsutgifter	159 196 000	
443		Oppfølging av innsynsloven		
	1	Driftsutgifter	4 536 000	
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 120 000	
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)		
	1	Driftsutgifter	65 465 000	
446		Kontrollen med den militære påtale- og disiplinærmyndighet (jf. kap. 3446)		
	1	Driftsutgifter	3 948 000	
447		Politiberedskap		
	1	Driftsutgifter	4 992 000	
448		Grensekommisæren		
	1	Driftsutgifter	3 727 000	
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)		
	1	Driftsutgifter	200 010 000	
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)		
	1	Driftsutgifter	32 056 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 111 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	4 500 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenesten ved kystradioene ..	55 060 000	
460		De særskilte etterforskningsorganene		
	1	Driftsutgifter	6 703 000	
466		Advokatutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	308 687 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	3 056 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)		
	1	Driftsutgifter	3 906 000	
	70	Fri sakførsel	197 012 000	
	71	Fritt rettsråd	121 387 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	18 129 000	
471		Statens erstatningsansvar		
	1	Driftsutgifter	722 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	41 640 000	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 040 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	2 693 000	
	60	Overføringer til kommunene, <i>kan overføres</i>	24 700 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	18 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	4 730 000	
1507		Datatilsynet (jf. kap. 4507)		
	1	Driftsutgifter	18 413 000	
		Totale utgifter		<u>10 451 356 000</u>
		Inntekter		
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)		
	1	Diverse inntekter	921 000	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)		
	1	Rettsgebyr	698 100 000	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	123 400 000	
3430		Kriminalomsorg (jf. kap. 430)		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	37 200 000	
	3	Andre inntekter	28 679 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningssenter (KRUS) (jf. kap. 432)		
	3	Andre inntekter	156 000	
3440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)		
	1	Gebyrer	166 060 000	
	3	Salgsinntekter	7 246 000	
	4	Gebyrer - vaktelskap	193 000	
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)		
	3	Salgsinntekter	954 000	
	5	Personalbarnehage	2 060 000	
3442		Politihøgskolen (jf. kap. 442)		
	2	Diverse inntekter	4 891 000	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)		
	1	Inntekter av arbeid	56 936 000	
	2	Salgs- og leieinntekter	377 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)		
	1	Egenandeler m.m.	17 469 000	
4507		Datatilsynet (jf. kap. 1507)		
	1	Årsavgift m.m.	993 000	
		Totale inntekter		1 145 635 000

II

Betinget tilsagn om tilskudd

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan gi nye betingede tilsagn om tilskudd for videre bobehandling for 6 100 000 kroner under ordningen med utgifter til bobehandling, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 25 000 000 kroner.

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan bestille varer for inntil 70 000 000 kroner utover bevilgningen som er gitt under kap. 440 post 45.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under:

1. kap. 410 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3410 post 3
2. kap. 430 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430 post 3
3. kap. 430 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3430 post 14
4. kap. 440 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3440 post 2
5. kap. 440 post 45 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3440 post 3
6. kap. 441 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3441 post 2
7. kap. 441 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3441 post 3
8. kap. 442 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3442 post 2

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 400 post 1 inntektene ved avholdelse av konferanser i regi av Det kriminalitetsforebyggende råd samt inntekter fra salg av rådets publikasjoner.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 post 1 inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 post 21 tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at det åpnes for adgang til førtidsdimittering av mannskaper i siviltjenesten slik det framgår under kap. 450 Sivile vernepliktige.

VII

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, fordeles 20 mill. kroner under kap. 466 post 1 til dekning av økte advokatsalærer fra 1. juli 2001 til berørte kapitler og poster. Stortinget orienteres om endelig fordeling på kapittel og post senest i forbindelse med framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2001.

VIII

Omdisponering

Stortinget ber Regjeringen omdisponere 20 mill. kroner på kap. 440 post 1 Driftsmidler fra øremerkede miljøtiltak til politiets frie driftsmidler.

Forslag fra Høyre:

Forslag 2

**Rammeområde 5
(Justis)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)		
	1	Driftsutgifter	45 994 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)		
	1	Driftsutgifter	194 030 000	
	70	Tilskudd	206 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 256 000	
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405)		
	1	Driftsutgifter	138 301 000	
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)		
	1	Driftsutgifter	800 320 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	91 670 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	26 361 000	
414		Domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	58 855 000	
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)		
	1	Driftsutgifter	1 368 513 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	39 741 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	38 449 000	
	70	Tilskudd	4 483 000	
	71	Tilskudd til Frelsesarmeens institusjon Elevator	3 373 000	
	72	Tilskudd til Foreningen for fangers pårørende	450 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432)		
	1	Driftsutgifter	93 915 000	
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	4 810 154 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 062 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	23 990 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	208 694 000	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 012 894 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 606 000	
442		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3442)		
	1	Driftsutgifter	158 196 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
443		Oppfølging av innsynsloven		
	1	Driftsutgifter	1 036 000	
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	120 000	
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)		
	1	Driftsutgifter	65 465 000	
446		Kontrollen med den militære påtale- og disiplinærmyndighet (jf. kap. 3446)		
	1	Driftsutgifter	3 948 000	
447		Politiberedskap		
	1	Driftsutgifter	4 992 000	
448		Grensekommissæren		
	1	Driftsutgifter	3 727 000	
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)		
	1	Driftsutgifter	218 510 000	
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)		
	1	Driftsutgifter	32 056 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 111 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	4 500 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenesten ved kystradioene ..	55 060 000	
460		De særskilte etterforskningsorganene		
	1	Driftsutgifter	6 703 000	
466		Advokatutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	319 687 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	3 056 000	
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)		
	1	Driftsutgifter	3 906 000	
	70	Fri sakførsel	195 012 000	
	71	Fritt rettsråd	118 887 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	17 129 000	
471		Statens erstatningsansvar		
	1	Driftsutgifter	722 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	41 640 000	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 040 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	2 693 000	
	60	Overføringer til kommunene, <i>kan overføres</i>	24 700 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	18 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 730 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
1507		Datatilynet (jf. kap. 4507)		
	1	Driftsutgifter	18 413 000	
		Totale utgifter		10 451 356 000
Inntekter				
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)		
	1	Diverse inntekter	921 000	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)		
	1	Rettsgebyr	698 100 000	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	123 400 000	
3430		Kriminalomsorg (jf. kap. 430)		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	37 200 000	
	3	Andre inntekter	28 679 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 432)		
	3	Andre inntekter	156 000	
3440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)		
	1	Gebyrer	166 060 000	
	3	Salgsinntekter	7 246 000	
	4	Gebyrer - vaktelskap	193 000	
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)		
	3	Salgsinntekter	954 000	
	5	Personalbarnehage	2 060 000	
3442		Politihøgskolen (jf. kap. 442)		
	2	Diverse inntekter	4 891 000	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)		
	1	Inntekter av arbeid	56 936 000	
	2	Salgs- og leieinntekter	377 000	
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)		
	1	Egenandeler m.m.	17 469 000	
4507		Datatilynet (jf. kap. 1507)		
	1	Årsavgift m.m.	993 000	
		Totale inntekter		1 145 635 000

II

Betinget tilsagn om tilskudd

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan:

1. gi nye betingede tilsagn om tilskudd for videre bobehandling for 6 100 000 kroner under ordningen med utgifter til bobehandling, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 25 000 000 kroner,
2. gi betinget tilsagn om tilskudd for inntil ytterligere 50 000 000 kroner for å dekke utgifter i forbindelse med fortsatt bobehandling i Andres Jahres dødsbo.

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan bestille varer for inntil 70 000 000 kroner utover bevilgningen som er gitt under kap. 440 post 45.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under:

1. kap. 410 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3410 post 3

2. kap. 430 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430 post 3
3. kap. 430 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3430 post 14
4. kap. 440 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3440 post 2
5. kap. 440 post 45 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3440 post 3
6. kap. 441 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3441 post 2
7. kap. 441 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3441 post 3
8. kap. 442 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3442 post 2

V

Nettbudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 400 post 1 inntektene ved avholdelse av konferanser i regi av Det kriminalitetsforebyggende råd samt inntekter fra salg av rådets publikasjoner.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 post 1 inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.

3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 post 21 tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at det åpnes for adgang til førtidsdimittering av mannskaper i siviltjenesten slik det framgår under kap. 450 Sivile vernepliktige.

VII

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, fordeles 31 mill. kroner under kap. 466 post 1 til dekning av økte advokatsalærer fra 1. juli 2001 til berørte kapitler og poster. Stortinget orienteres om endelig fordeling på kapittel og post senest i forbindelse med framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2001.

VIII

Omdisponering

Stortinget ber Regjeringen omdisponere 20 mill. kroner på kap. 440 post 1 Driftsmidler fra øremerkede miljøltiltak til politiets frie driftsmidler.

7. KOMITEENS TILRÅDING**Rammeområde 5****(Justis)**

I

På statsbudsjettet for 2001 bevilges under:

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
Utgifter				
61		Høyesterett (jf. kap. 3061)		
	1	Driftsutgifter	45 994 000	
400		Justisdepartementet (jf. kap. 3400)		
	1	Driftsutgifter	198 330 000	
	70	Tilskudd	206 000	
	71	Tilskudd til internasjonale organisasjoner	9 256 000	
405		Lagmannsrettene (jf. kap. 3405)		
	1	Driftsutgifter	138 301 000	
410		Herreds- og byrettene (jf. kap. 3410)		
	1	Driftsutgifter	800 320 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	91 670 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	26 361 000	
414		Domsutgifter		
	1	Driftsutgifter	58 855 000	
430		Kriminalomsorg (jf. kap. 3430)		
	1	Driftsutgifter	1 368 513 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	39 741 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	38 449 000	
	70	Tilskudd	4 483 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	71	Tilskudd til Frelsesarmeens institusjon Elevator	3 373 000	
	72	Tilskudd til Foreningen for fangers pårørende	450 000	
432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 3432)		
	1	Driftsutgifter	93 915 000	
440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 3440)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 441 post 1</i>	4 810 154 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	37 062 000	
	22	Søk etter omkomne på havet, i innsjøer og vassdrag, <i>kan overføres</i>	23 990 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	208 694 000	
441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 3441)		
	1	Driftsutgifter, <i>kan nyttes under kap. 440 post 1</i>	1 012 894 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	16 606 000	
442		Politihøgskolen (jf. kap. 3442)		
	1	Driftsutgifter	158 196 000	
443		Oppfølging av innsynsloven		
	1	Driftsutgifter	4 536 000	
	70	Erstatninger, <i>overslagsbevilgning</i>	4 120 000	
445		Den høyere påtalemyndighet (jf. kap. 3445)		
	1	Driftsutgifter	65 465 000	
446		Kontrollen med den militære påtale- og disiplinærmyndighet (jf. kap. 3446)		
	1	Driftsutgifter	3 948 000	
447		Politiberedskap		
	1	Driftsutgifter	4 992 000	
448		Grensekommisæreren		
	1	Driftsutgifter	3 727 000	
450		Sivile vernepliktige (jf. kap. 3450)		
	1	Driftsutgifter	231 510 000	
455		Redningstjenesten (jf. kap. 3455)		
	1	Driftsutgifter	32 056 000	
	21	Spesielle driftsutgifter	5 111 000	
	45	Større utstyrsanskaffelser og vedlikehold, <i>kan overføres</i>	7 000 000	
	71	Tilskudd til frivillige organisasjoner i redningstjenesten	4 500 000	
	72	Tilskudd til nød- og sikkerhetstjenesten ved kystradioene ..	55 060 000	
460		De særskilte etterforskningsorganene		
	1	Driftsutgifter	6 703 000	
466		Advokatutgifter m.m.		
	1	Driftsutgifter	319 687 000	
467		Norsk Lovtidend		
	1	Driftsutgifter	3 056 000	
470		Fri rettshjelp (jf. kap. 3470)		
	1	Driftsutgifter	3 906 000	

Kap.	Post	Formål:	Kroner	Kroner
	70	Fri sakførsel	197 012 000	
	71	Fritt rettsråd	121 387 000	
	72	Tilskudd til spesielle rettshjelpiltak	17 129 000	
471		Statens erstatningsansvar		
	1	Driftsutgifter	722 000	
	70	Erstatning til voldsofre, <i>overslagsbevilgning</i>	41 640 000	
	71	Erstatningsansvar m.m., <i>overslagsbevilgning</i>	70 040 000	
474		Konfliktråd		
	1	Driftsutgifter	2 693 000	
	60	Overføringer til kommunene, <i>kan overføres</i>	24 700 000	
475		Bobehandling		
	1	Driftsutgifter	18 000 000	
	21	Spesielle driftsutgifter, <i>kan overføres</i>	27 730 000	
1507		Datatilsynet (jf. kap. 4507)		
	1	Driftsutgifter	18 413 000	
		Totale utgifter		10 480 656 000
Inntekter				
3400		Justisdepartementet (jf. kap. 400)		
	1	Diverse inntekter	921 000	
3410		Rettsgebyr (jf. kap. 410)		
	1	Rettsgebyr	698 100 000	
	4	Lensmennenes gebyrinntekter	123 400 000	
3430		Kriminalomsorg (jf. kap. 430)		
	2	Arbeidsdriftens inntekter	37 200 000	
	3	Andre inntekter	28 679 000	
3432		Kriminalomsorgens utdanningscenter (KRUS) (jf. kap. 432)		
	3	Andre inntekter	156 000	
3440		Politi- og lensmannsetaten (jf. kap. 440)		
	1	Gebyrer	195 360 000	
	3	Salgsinntekter	7 246 000	
	4	Gebyrer - vaktelskap	193 000	
3441		Oslo politidistrikt (jf. kap. 441)		
	3	Salgsinntekter	954 000	
	5	Personalbarnehage	2 060 000	
3442		Politihøgskolen (jf. kap. 442)		
	2	Diverse inntekter	4 891 000	
3450		Sivile vernepliktige, driftsinntekter (jf. kap. 450)		
	1	Inntekter av arbeid	56 936 000	
	2	Salgs- og leieinntekter	377 000	
3470		Fri rettshjelp (jf. kap. 470)		
	1	Egenandeler m.m.	17 469 000	
4507		Datatilsynet (jf. kap. 1507)		
	1	Årsavgift m.m.	993 000	
		Totale inntekter		1 174 935 000

II

Betinget tilsagn om tilskudd

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan:

1. gi nye betingede tilsagn om tilskudd for videre bobehandling for 6 100 000 kroner under ordningen med utgifter til bobehandling, men slik at totalrammen for nye tilsagn og gammelt ansvar ikke overstiger 25 000 000 kroner.
2. gi betinget tilsagn om tilskudd for inntil ytterligere 50 000 000 kroner for å dekke utgifter i forbindelse med fortsatt bobehandling i Anders Jahres dødsbo.

III

Bestillingsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan bestille varer for inntil 70 000 000 kroner utover bevilgningen som er gitt under kap. 440 post 45.

IV

Merinntektsfullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan overskride bevilgningen under:

1. kap. 410 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3410 post 3
2. kap. 430 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3430 post 3
3. kap. 430 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3430 post 14
4. kap. 440 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3440 post 2
5. kap. 440 post 45 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3440 post 3
6. kap. 441 post 1 tilsvarende det inntektsførte beløpet under kap. 3441 post 2

7. kap. 441 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3441 post 3
8. kap. 442 post 1 mot tilsvarende merinntekt under kap. 3442 post 2

V

Nettobudsjetteringsfullmakt

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i 2001 kan:

1. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 400 post 1 inntektene ved avholdelse av konferanser i regi av Det kriminalitetsforebyggende råd samt inntekter fra salg av rådets publikasjoner.
2. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 post 1 inntektene ved avholdelse av kurs og konferanser i regi av Konkursrådet samt inntekter fra rådets øvrige virksomhet.
3. nettoføre som utgiftsreduksjon under kap. 475 post 21 tilbakebetalte inntekter under ordningen med utgifter til bobehandling.

VI

Førtidsdimittering i siviltjenesten

Stortinget samtykker i at det åpnes for adgang til førtidsdimittering av mannskaper i siviltjenesten slik det framgår under kap. 450 Sivile vernepliktige.

VII

Andre fullmakter

Stortinget samtykker i at Justisdepartementet i samarbeid med Kommunal- og regionaldepartementet, fordele 31 mill. kroner under kap. 466 post 1 til dekning av økte advokatsalærer fra 1. juli 2001 til berørte kapitler og poster. Stortinget orienteres om endelig fordeling på kapittel og post senest i forbindelse med framleggelsen av revidert nasjonalbudsjett 2001.

Oslo, i justiskomiteen, den 29. november 2000

Kristin Krohn Devold

leder

Vidar Bjørnstad

ordf. for kap. 440, 441, 447, 460, 3440 og 3441

Astrid Marie Nistad

ordf. for kap. 400 og 3400

Jørn L. Stang

ordf. for kap. 405, 410, 414, 466 og 467

Bjørn Hernæs

ordf. for kap. 442, 448 og 3442

Tor Nymo

ordf. for kap. 446, 450, 455 og 3450

Ane Sofie Tømmerås

ordf. for kap. 432, 471, 474 og 3432

Finn Kristian Marthinsen

ordf. for kap. 430, 1507, 3430 og 4507

Jan Petter Rasmussen

ordf. for kap. 445, 475 og 3410

Åse Wisløff Nilssen

ordf. for kap. 61

Jan Simonsen

sekretær og ordf. for kap. 443, 470 og 3470

Vedlegg 1**Brev fra Justisdepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 2. november 2000****Svar på spørsmål fra justiskomiteen i forbindelse med budsjettbehandlingen for 2001***Spørsmål 1*

Hvilke vurderinger ligger til grunn for bevilgningsforslaget til politi- og lensmannsetaten i St prp nr 1 (1999-2000) når det gjelder forholdet mellom frie variable driftsmidler og faste kostnader?

Svar:

Departementet antar at spørsmålet gjelder for St.prp. nr. 1 (2000-2001).

Fra og med 2001-budsjettet er rammebudsjettering innført som prinsipp for hele politi- og lensmannsetaten. Som følge av dette er skillet mellom faste og variable midler opphevet. Omleggingen er omtalt i St.prp. nr. 61 (1999-2000) og begrunnet og redegjort for i St.prp. nr. 1 (2000-2001), side 91. Rammebudsjettering anses bedre egnet som virkemiddel i kombinasjon med mål- og resultatstyring, som har vært gjeldende styringsform for etaten i noen år.

Foruten de økninger som helårseffekten av nyopprettede stillinger og opprettelse av politidirektorat representere, er det lagt opp til at budsjettene til politidistriktene vil bli videreført på om lag samme nivå som i 2000.

Spørsmål 2

Har departementet et konkret overslag over etableringskostnadene for Politidirektoratet, og hva er anslaget for direktoratets årlige driftsutgifter?

Svar:

Det alt vesentlige av etableringskostnadene vil bli belastet 2000-budsjettet, hvor det er satt av ca 22 mill. kr. Dette skal dekke drift av etableringsprosjektet, lønn til den nye ledelsen, husleie for 5 måneder, inventar og utstyr, tilpasning av lokaler mv.

I 2001-budsjettet er det foreløpig satt av 65-70 mill. kr til driften av direktoratet. Det er da tatt hensyn til at ikke alle stillinger vil være fullt besatt fra 1. januar 2001.

Spørsmål 3

UDI har overtatt ansvaret for avhør i asylsaker, men politiet har fortsatt ansvaret for registrering, transport og utsendelse. Hvor store midler er frigjort ved omleggingen, og hva er kostnadene ved de oppgavene som fortsatt tilligger politiet?

Svar:

Utgiftene innen asyl- og utlendingsområdet varierer kraftig fra år til år, bl.a. på bakgrunn av endringer i tilstrømming av asylsøkere, asylsøkernes sosiale og familiære situasjon og hvor mange av dem som ikke

får asyl som må ledsages av politiet ved returreisen. De store svingningene i ressursbruken på området har i hovedsak vært håndtert innenfor politibudsjettets rammer de enkelte år, og blitt omdisponert til dette formålet når det har vært påkrevet.

Selv om ressursbruken på asyl- og utlendingsområdet ikke utgjør noen fast størrelse, har overføringen av ansvaret for asylavhør til UDI vært anslått å frigjøre ressurser på om lag 20 mill. kr på årsbasis. Mye av dette er knyttet til mindre årsverksandeler som er spredt rundt om i ulike politidistrikter. Ressursene kan derfor ikke i sin helhet anses som fritt disponible, men politiets reduserte ansvar på asylområdet muliggjør en økt satsing på andre prioriterte områder innen kriminalitetsbekjempelse og publikumsservice.

Samlet er det i St.prp. nr. 1 (2000-2001) lagt til grunn at kostnader knyttet til oppgaver som fortsatt tilligger politiet innen asyl- og utlendingsforvaltningen vil utgjøre om lag 80 mill. kr i 2001. Dette beløpet omfatter også politiets utgifter i forbindelse med saksbehandling og uttransportering på andre utlendingssaker enn asylsakene. I tillegg kommer særskilte utgifter knyttet til asylavhør og eventuell uttransportering av kosovoalbanere som i fjor (frem til 6. august-99) fikk innvilget ett års kollektiv oppholdstillatelse.

Spørsmål 4

I budsjettproposisjonen omtales de viktigste miljøtiltakene innenfor politi- og lensmannsetaten. Hvor stor del av bevilgningen går til disse tiltakene, og hvordan er den fordelt på formålene?

Svar:

Det blir ikke foretatt registrering av ressursbruken spesifisert på disse miljøtiltakene og formålene.

Spørsmål 5

Hvor mange stillinger er opprettet i politi- og lensmannsetaten i 2000, fordelt på stillingskategorier?

Svar:

I 2000 er det opprettet 388,5 stillinger i politi- og lensmannsetaten. Kategorivis er disse fordelt med 306 stillinger for politiutdannet personell, 32,5 kontor-/saksbehandlerstillinger, 9 juriststillinger, 4 politirevisorstillinger og 37 stillinger av annen kategori (for eksempel grensekontrollører).

Spørsmål 6

I proposisjonen opplyses det s. 89 at stipendordningen for politihøgskolestudenter er evaluert. Det opplyses fra politiets organisasjoner at organisasjonene ikke har deltatt i denne evalueringen. Hva er grunnen til dette? Organisasjonene har gitt uttrykk for at ordnin-

gen bør opprettholdes, og har vist til at den har gitt konkrete resultater. Hva er departementets kommentar til dette?

Svar:

I forbindelse med etableringen av den to-årige stipendordningen for politihøgskolestudenter ble det opplyst at ordningen skulle evalueres fortløpende, jf. St. prp. nr 1 (1997-1998). Siden den gang har departementet evaluert ordningen tre ganger; i februar 1999, september 1999 og september 2000. Det har vært antatt at politidistriktene har god kunnskap om hvordan ordningen har fungert. Det har derfor ikke blitt vurdert som nødvendig å ha organisasjonenes medvirkning i evalueringene.

Som kjent har tilbakemeldingene fra de aktuelle politidistrikter stort sett vært positive og vist at stipendordningen, med enkelte unntak, har gitt ønsket effekt. Tjenestesteder som tidligere har hatt store problemer med å rekruttere fagutdannede tjenestemenn har fått besatt stillinger med nyutdannede politihøgskolestudenter på stipend.

Hvor store problemene med å rekruttere fagutdannede tjenestemenn er vil imidlertid avhenge av bemanningssituasjonen i etaten. Stipendordningen ble innført på en tid da det var en underdekning av fagutdannede tjenestemenn i forhold til ledige stillinger. I 1999 og 2000 er det opprettet stillinger slik at det er balanse mellom fagutdannede tjenestemenn og antall stillinger i etaten. Når neste studentkull er ferdigutdannet i juni 2001 vil det ifølge prognosene være en viss overdekning av fagutdannede tjenestemenn. Dette tilsier at også tjenestesteder som tidligere har hatt problemer med å rekruttere tjenestemenn lettere vil få besatt stillingene.

Et annet moment av betydning i denne sammenheng er det at Politihøgskolen i Bodø ble opprettet i 1997. Det første kullet ble uteksaminert i juni-2000. I lys av at de fleste tjenestesteder som omfattes av stipendordningen er tjenestesteder i Nord Norge, er det grunn til å regne med at rekrutteringssituasjonen i de tre nordligste fylker vil forbedre seg nå når Politihøgskolens avdeling i Bodø også har begynt å uteksaminere studenter. Av de 67 studentene som ble uteksaminert våren 2000 har 66 fått stilling i politi- og lensmannsetaten, hvorav 46 ved politidistrikter i Nord Norge, 20 ved andre tjenestesteder, herav 3 i Sogn politidistrikt, som også har hatt vansker med å få stillinger besatt. I 2001 vil 72 studenter uteksamineres fra PHS avdeling i Bodø.

Selv om stipendordningen har vist tilfredsstillende resultater har departementet etter en samlet vurdering kommet til at det ikke lenger er nødvendig å videreføre ordningen for å sikre rekruttering i de vanskeligstilte politidistriktene – som jo var formålet med tiltaket.

Spørsmål 7

Hvordan vurderer justisministeren spørsmålet om avgiftsfritak for politiets tjenestebiler? Vil departe-

mentet vurdere en omlegging fra leie til kjøp av stats-eide biler?

Svar:

Et avgiftsfritak for politiets tjenestebiler vil ha flere sider. Det vil redusere anskaffelseskostnadene, slik at et større antall tjenestebiler kan anskaffes eller skiftes ut. Dette forutsetter at bevilgningen opprettholdes på dagens nivå. Dersom den totale budsjettbalansen ikke skal svekkes, er det imidlertid nødvendig å foreta en tilsvarende reduksjon i politiets investeringsbudsjett. Et avgiftsfritak kan bidra til en mer forutsigbar budsjettplanlegging for det enkelte politidistrikt, ettersom endringer i avgiftsnivået i de årlige budsjetter kan medføre uforutsette kostnader - spesielt for kjøretøytyper som varebiler og minibusser. Fra regjeringens side er det imidlertid ønskelig å ha minst mulig unntak fra hovedreglene for avgiftsberegning.

Politiet leier i dag 675 kjøretøyer. De årlige driftsutgifter vil bli redusert hvis et større antall biler kjøpes isteden for å leies. Det vil imidlertid være nødvendig med en relativt stor og stabil økning i investeringsbudsjettene for å sikre en planmessig utskifting av kjøretøyene. Ved å benytte leiebiler vil de årlige driftsutgiftene ligge noe høyere, men utgiftsnivået er forutsigbart og kjøretøyene vil være relativt nye.

Det er i budsjettforslaget for 2001 ikke budsjettert med en omlegging fra leie til kjøp av biler. Det er som kjent heller ikke foreslått avgiftsfritak for politiets tjenestebiler. Begge deler må vurderes i de årlige budsjettforslagene.

Spørsmål 8

Har departementet mulighet til å gå inn og vurdere prisfastsettelsen ved Statens Rettstoksikologiske Institutt, og vil det være aktuelt å gjøre det?

Hvordan vurderer departementet den situasjon som kan oppstå dersom de enkelte politidistrikter ikke har økonomisk mulighet til å be om tjenester fra Statens Rettstoksikologiske Institutt? Mener departementet det er satt av tilstrekkelige økonomiske midler på kap 440 til at politidistriktene kan be om de undersøkelser som er nødvendige?

Svar:

Justisdepartementet samarbeider med Sosial- og helsedepartementet og Statens Rettstoksikologiske Institutt (SRI) om forhold omkring de analyser og tjenester som SRI utfører for politiet i forbindelse med straffesaker. Finansieringen av ordningen er lagt opp slik at politiet betaler SRI for det de rekvirerer av tjenester når det gjelder utvidede rusmiddelanalyser. Politidistriktene er i denne sammenheng kunder hos SRI. Justisdepartementet har lagt til grunn at de satser som gjelder for de ulike tjenester dekker de merutgifter SRI har for å utføre tjenesten. Justisdepartementet har derfor ikke funnet grunn til å se nærmere på grunnlaget for SRIs prisfastsettelser.

Fra 01.01.2001 vil Politidirektoratet være etatsleder for politidistriktene. En kritisk gjennomgang av straffesaksutgiftene på bred basis, deriblant SRIs prising av tjenester, vil være en oppgave for Politidirektoratet som etatsleder. Dette vil bli fulgt opp i Justisdepartementets kommende styringsdialoger med Politidirektoratet.

Midler til dekning av politidistriktenes utgifter innen straffesaksbehandlingen er i sin helhet lagt inn i distriktenes driftsbudsjetter. Disse utgiftene må derfor underlegges budsjettmessig styring og kontroll på tilnærmet samme måte som andre utgifter. Dette er politimesterens ansvar, innenfor de budsjettfullmakter som gjelder. Departementet legger til grunn at politimestrene foretar de nødvendige avveininger i forhold til straffesakenes karakter, og at de analyser som er påkrevet blir gjennomført.

I de tilfeller en sak er ekstraordinært ressurskrevende, og hvor man med rimelighet ikke kan forvente at de totale utgifter kan dekkes innenfor distriktets ordinære budsjett, har et politidistriktet likevel anledning til å søke departementet om delvis kompensasjon.

Spørsmål 9

Har justisministeren vurdert hvilke tiltak som kan være aktuelle for å få mer erfarne polititjenestemenn ut i operativ tjeneste slik at den kompetanse disse innehar kan benyttes i forhold til å betjene publikum?

Svar:

Aktuelle tiltak for å få erfarne polititjenestemenn og -kvinner ut i operativ tjeneste kan deles i to kategorier:

- Tiltak som går på tjenesteordningene m.m.
 - Tiltak av lønsmessig karakter
- a) tiltak som går på tjenesteordningene m.m.
- en løsning med alternative tjenestelister hvor erfarne polititjenestemenn og -kvinner gis anledning til å utføre operativ og utadrettet tjeneste som ikke har så belastende natt og -helgetjeneste som normalt ved helkontinuerlig turnustjeneste. Dette med bakgrunn i at eldre tjenestemenn og -kvinner kan ha ønske om mindre omfang av slik belastende tjeneste.
 - innføring av felles vakttjeneste hvor også etterforskere deltar i den utadrettede og operative tjenesten. Slike felles vaktlister er det flere politidistrikter som har, spesielt i helgene.
 - en ordning med operativ uteleder hvor funksjonen dekkes av tjenestemenn og -kvinner med bred erfaring fra flere tjenesteområder. Operativ uteleder vil være leder og veileder av den operative gatetjenesten. Oslo politidistrikt har en slik ordning.

Rotasjonsordninger kan også være et aktuelt tiltak, dvs et system hvor tjenestemenn og -kvinner skifter mellom ulike former for tjeneste.

b) tiltak av lønsmessig karakter

Det kan være aktuelt å vurdere større bruk av spesialiststillinger (spesialmedarbeider og politispesialist) i den operative utetjenesten enn i dag. Innenfor den

enkelte stilling er det også muligheter for å bruke de ulike lønnsalternativer og lønsspenn som er innebygd i lønssystemet. Bruk av lønssystemet vil måtte skje i forbindelse med lønnsforhandlinger med fagforeningene, og i forbindelse med utlysning av stillinger.

Som det framgår av ovenstående er noen av tiltakene allerede delvis iverksatt mens andre kan være aktuelle å vurdere nærmere. I vurderingene må det også ses hen til de samlede konsekvenser for politi- og lensmannsetaten og servicen overfor publikum.

Aktuelle tiltak vil bli drøftet med Politiets Fellesforbund og andre berørte fagforeninger.

Spørsmål 10

Det ønskes statistikk på følgende forhold, spesifisert på hvert enkelt politidistrikt:

- Oppklaringsprosenten, brutt ned på ulike kategorier forbrytelser.
- Hvordan oppfylles lovens målsetting om å avhøre alle barn som er ofre i sedelighetssaker innen 1 uke (senest 2 uker) etter anmeldelsen? Hvor lang tid bruker de som ikke klarer fristen?
- Hva er henleggelsesprosenten i voldtektssaker?

Svar:

a) Oppklaringsprosenten

Politietatens journal- og registreringssystem Strasak, gir statistikker som viser oppklaringsprosent for påtaleavgjorte saker fordelt på de enkelte kriminalitetstyper for det enkelte politidistrikt. Slik statistikk er også utarbeidet på landsbasis.

Utskrift av statistikkene for det enkelte politidistrikt og landsbasis følger vedlagt. Statistikken er t.o.m. 3. kvartal 2000.

Statistikkene er utviklet som et styringsverktøy for ledere på alle nivå innen politi/påtalemyndighet i arbeidet med straffesaksavviklingen som interne arbeidsdokumenter. Politiets statistikk over oppklaringsprosentene er ikke sammenfallende med den offisielle statistikken fra Statistisk sentralbyrå, bl.a. som følge av ulikt telletidspunkt og ulik beregningsmåte. Det er i år opprettet en arbeidsgruppe med medlemmer fra Justisdepartementet, riksadvokaten og Statistisk sentralbyrå som skal se nærmere på beregning av oppklaringsprosenten og eventuelt foreslå tiltak slik at unødige forskjeller kan unngås.

Påtaleavgjorte saker. Oppklaringsprosent - Saksbehandlingstid t.o.m. 3. kvartal 2000 - På landsbasis

Informasjon: Statistikken viser antall påtaleavgjorte saker totalt hittil i år, og påtaleavgjorte saker som er henholdsvis ikke oppklart og oppklart. Kolonnen påtaleavgjort totalt inneholder også saker avgjort med koder det ikke er rimelig grunn til å regne med i oppklaringsprosenten. Statistikken viser også oppklaringsprosent. Videre angis gjennomsnittlig antall dager fra registrering til påtaleavgjørelse for alle saker og for oppklarte saker. Delsaker teller med. Utenbys saker (u-saker) og undersøkelsessaker teller *ikke* med.

Kriminalitetstype	Forbrytelser					
	Påtaleavgjorte saker			Pst.	Gjennomsn. saksbeh.tid	
	Totalt	Ikke oppkl.	Oppkl.	Oppkl.	Totalt	Oppkl.
Økonomi	7 877	2 258	4 878	68,3	266	290
Vinning	176 524	134 353	34 032	20,2	90	183
Vold.....	20 495	6 893	12 297	64,0	164	172
Sedelighet	2 527	1 054	1 265	54,5	218	250
Narkotika	37 709	3 383	32 144	90,4	143	143
Skadeverk	19 589	13 763	5 244	27,5	99	170
Miljø	96	29	53	64,6	235	303
Arbeidsmiljø.....	3	1	1	50,0	1 072	1 162
Annen	6 257	1 476	3 878	72,4	171	180
Sum/Gjennomsnitt forbryt.....	271 077	163 210	93 792	36,4	112	173

Politidistrikt	Forbrytelser					
	Påtaleavgjorte saker			Pst.	Gjennomsn. saksbeh.tid	
	Totalt	Ikke oppkl.	Oppkl.	Oppkl.	Totalt	Oppkl.
01 Oslo politidistrikt	63 651	46 297	15 506	25,0	94	214
02 Halden politidistrikt	1 527	707	753	51,5	151	219
03 Sarpsborg politidistrikt	4 719	2 555	1 939	43,1	134	170
04 Fredrikstad politidistrikt	4 594	2 657	1 775	40,0	109	163
05 Moss politidistrikt	3 043	1 558	1 292	45,3	108	152
06 Follo politidistrikt	5 500	3 237	1 991	38,0	140	203
07 Romerike politidistrikt	13 594	8 474	4 168	32,9	108	147
08 Kongsvinger politidistrikt	1 874	1 050	716	40,5	126	179
09 Hamar politidistrikt	3 732	2 105	1 384	39,6	84	129
10 Østerdal politidistrikt	2 175	1 450	670	31,6	91	101
11 Gudbrandsdal politidistrikt	2 475	1 495	885	37,1	89	117
12 Vestoppland politidistrikt	3 746	2 042	1 360	39,9	106	145
13 Ringerike politidistrikt	3 996	2 067	1 639	44,2	155	198
14 Asker og Bærum politidistrikt	8 772	5 221	3 112	37,3	99	146
15 Drammen politidistrikt	10 226	6 517	3 112	32,3	118	197
16 Kongsberg politidistrikt	2 520	1 340	1 044	43,7	105	114
17 Nord-Jarlsberg politidistrikt	2 914	1 285	1 524	54,2	118	141
18 Tønsberg politidistrikt	4 534	2 601	1 687	39,3	71	101
19 Sandefjord politidistrikt	3 052	1 720	1 169	40,4	83	102
20 Larvik politidistrikt	3 191	1 893	1 155	37,8	111	140
21 Skien politidistrikt	3 729	2 256	1 323	36,9	118	154
22 Telemark politidistrikt	3 557	1 816	1 646	47,5	106	124
23 Notodden politidistrikt	1 359	752	513	40,5	70	80
24 Rjukan politidistrikt	447	261	166	38,8	77	75
25 Kragerø politidistrikt	1 199	466	681	59,3	147	193
26 Arendal politidistrikt	6 457	3 763	2 483	39,7	92	121
27 Kristiansand politidistrikt	8 442	4 606	3 522	43,3	114	169
28 Vest-Agder politidistrikt	2 293	1 350	846	38,5	108	147
29 Rogaland politidistrikt	6 027	4 136	1 608	27,9	132	187
30 Rana politidistrikt	1 448	640	681	51,5	134	175
31 Stavanger politidistrikt	10 664	6 947	3 188	31,4	86	163
32 Haugesund politidistrikt	4 845	2 786	1 922	40,8	152	256

Politidistrikt	Forbrytelser						
	Påtaleavgjorte saker			Pst.	Gjennomsn. saksbeh.tid		
	Totalt	Ikke oppkl.	Oppkl.	Oppkl.	Totalt	Oppkl.	
33	Hardanger politidistrikt	837	406	394	49,2	107	116
34	Hordaland politidistrikt	6 804	3 336	2 882	46,3	187	213
35	Bergen politidistrikt	13 908	7 630	5 586	42,2	145	200
36	Sogn politidistrikt	917	420	425	50,2	162	204
37	Fjordane politidistrikt	2 076	871	1 064	54,9	131	149
38	Sunnmøre politidistrikt	3 984	2 146	1 643	43,3	150	196
39	Romsdal politidistrikt	2 322	1 034	1 133	52,2	80	116
40	Nordmøre politidistrikt	1 872	1 021	720	41,3	125	178
41	Uttrøndelag politidistrikt	3 238	1 876	1 058	36,0	82	116
42	Trondheim politidistrikt	10 118	6 603	3 195	32,6	102	127
43	Inntrøndelag politidistrikt	3 158	1 900	1 048	35,5	88	135
44	Namdal politidistrikt	895	339	453	57,1	157	213
45	Helgeland politidistrikt	1 572	537	785	59,3	115	168
46	Bodø politidistrikt	3 377	1 842	1 362	42,5	110	173
47	Narvik politidistrikt	1 092	465	538	53,6	140	164
48	Lofoten og Vesterålen politidistrikt	1 554	585	775	56,9	164	232
49	Senja politidistrikt	1 745	841	711	45,8	142	168
50	Troms politidistrikt	6 786	3 212	2 695	45,6	129	207
51	Vestfinnmark politidistrikt	2 121	1 138	774	40,4	105	137
52	Vardø politidistrikt	466	186	194	51,0	151	160
53	Vadsø politidistrikt	1 001	529	411	43,7	187	225
54	Sør-Varanger politidistrikt	530	183	270	59,6	146	179
60	Økokrim	330	35	172	83,0	304	472
62	Sysselemanden på Svalbard	72	25	44	63,7	57	60
Sum/Gjennomsnitt forbryt.		271 077	163 210	93 792	36,4	112	173

b) avhør av barn

Det er ikke tilgjengelig statistikk på området, da avhør innen fristen ikke er et statistisk kriterium.

Noen opplysninger er imidlertid innhentet fra Kripos. Kripos opplyser at de har bistått i ca. 15 saker, hvorav ca. 40% er innenfor fristen og ca. 60% utenfor. I de sakene fristen ikke er overholdt skyldes dette i følge Kripos ofte enten taktiske etterforskningsmessige vurderinger eller at avhør må avtales slik at det passer med flere parter (forsvarer, bistandsadvokat, dommer). Siden det ikke foreligger tall på dette området, og opplysninger fra Kripos synes noe foruroligende, vil departementet i første omgang ta situasjonen opp med Kripos og Riksadvokaten.

c) henleggelsesprosent for voldtekt

Statistikken over ferdig etterforskede saker/påtaleavgjorte saker viser ikke antall henlagte saker, og det finnes i dag ikke statistikk som gjør det mulig å beregne en ren "henleggelsesprosent". Eksisterende statistikk fra Strasak og SSB viser kun oppklaringsprosent. I beregning av oppklaringsprosenten regnes flere grupper henlagte saker som oppklart av politiet, eksempelvis saker som er henlagt på grunn av tvil om gjerningsmannens strafferettslige tilregnelighet på gjernings-tidspunktet eller saker som er henlagt som følge av at

mistenkte ikke lenger lever. Oppklaringsprosenten for voldtektssaker var 23% i 1998 (SSB-tall).

Spørsmål 11

Justiskomiteen ba i Innst. O. nr. 92 (1999-2000) om seksuallovbrudd om en snarlig tilbakemelding på hva departementet kunne gjøre for å sikre bedre kompetanse på lokale politistasjoner/lensmannskontor og hos påtalemyndigheten når det gjaldt seksuelle overgrep. Hva kan gjøres, og hva vil departementet gjøre for å sikre slik kompetanse?

Spørsmål 12

I Innst. O. nr. 92 (1999-2000) ba justiskomiteen også om en tilbakemelding på oppfølgingen av Riksadvokatens rapport av 26. april 2000 om konkrete forbedringer hos politi og påtalemyndighet i voldtektssaker. Hva har blitt gjort for å følge opp dette, og hvordan er dette fulgt opp ved de enkelte politidistrikter?

Svar:

Disse spørsmålene overlapper hverandre i stor grad og vil derfor bli besvart under ett.

Utviklingen de senere årene viser et behov for at yrkesgrupper i økende grad bør jobbe sammen tverrsektorielt i arbeidet med å avdekke og etterforske saker

om seksuelle overgrep. Det er også behov for at alle innenfor eget fagfelt tilegner seg den nødvendige kompetanse på dette området, slik at saksbehandlingen knyttet til seksuelle overgrep gjennomføres på en betryggende og tilfredsstillende måte.

Som et viktig ledd i denne kompetanseoppbyggingen er Politihøgskolen tillagt ansvaret for å ta opplæringen av politiet på dette området inn i grunnutdanningen, og for å videreutvikle kompetansen gjennom etterutdanning. Etterutdanningen er styrket betydelig de senere årene, og en rekke politimenn og -kvinner, samt noen politijurister, har gjennomgått etterutdanningskurs. Det gjennomføres regionale kurs (trinn I, én uke) som har pågått flere år. På trinn II (går over tre uker) kommer de mer erfarne etterforskerne på dette området sammen for å utveksle erfaringer fra arbeidet med sikte på å forbedre seg ytterligere i etterforskningen av seksuelle overgrep. På trinn III, som er et påbyggingskurs etter at tjenestemennene har tatt det regionale kurset og trinn II, legges det ytterligere vekt på å forbedre kompetansen til politiet. Dette er et kurs som ble gjennomført første gang våren 2000, og som skal fortsette neste år. Erfaringene hittil tyder på at trinn III er meget nyttig for å heve kompetanse til etterforskerne. Det legges her spesielt vekt på å gjennomgå vanskelige saker man har hatt til etterforskning.

I tillegg har departementet tatt initiativ til at Politihøgskolen skal sette i gang et kartleggings- og forskningsprosjekt som bl.a. skal skaffe tilveie kunnskaper om voldtektsofres møte med politiet og rettsapparatet. Prosjektet ventes å gå over to år. Formålet er å kartlegge problemer som lett kan oppstå i møtene mellom ofrene og politiet, og hvilken oppfølging ofrene kan vente seg. Departementet antar at prosjektet kan gi bedre grunnlag for å følge opp arbeidet med kompetansehevingen i etaten.

Riksadvokatens rapport av 26. april 2000 om konkrete forbedringer hos politi- og påtalemyndighet i voldtektssaker er sendt på høring. Det foreligger ennå ikke en samlet vurdering av høringsmerknadene. I rapporten gjennomgås også rutinene for etterforskningen og organiseringen av den. Dette vil kunne bedre arbeidet med å legge opp bl.a. den taktiske etterforskningen. Vedlagt rapporten følger også en sjekkliste til bruk for politiet i organiseringen av etterforskningen. Denne er sendt ut til politidistriktene og vil i seg selv bedre mulighetene til å gjennomføre etterforskningen på en god måte.

I et brev til statsadvokatene, politimestrene, Kripos og Politihøgskolen datert 6. juli 2000 har departementet understreket betydningen av at mulige forbedrings tiltak i rapporten i det enkelte politidistrikt gjennomføres snarest mulig. Dette gjelder bl.a. tiltak knyttet til organisering, ledelse og rutiner.

Departementet har i tillegg tatt initiativ til å følge opp andre deler av rapportens forslag forut for avsluttet høring. Det er satt ned en arbeidsgruppe som har fått som mandat å komme med forslag til kompetansehevede tiltak, samt forslag til hvordan man kan forbedre organiseringen av etterforskningen. Arbeidsgruppen har

fått frist til 1. desember d.å. med å komme med sin tilråding.

Når det gjelder spørsmålet om regionale etterforskingssentra i seksuelle overgrepssaker, jf. Innst. O. nr. 92 (1999-2000), s. 12, har departementet så langt ikke foreslått å omorganisere politiet på dette området spesielt. Departementet har lagt vekt på at det foreligger et utdanningstilbud i regi av Politihøgskolen som gir økt kompetanse om seksuelle overgrep (bl.a. regionale etterutdanningskurs som også de mindre politidistriktene kan delta på) og at Kriminalpolitisenralen de senere årene har bygget opp en særskilt spisskompetanse når det gjelder etterforskning av seksuelle overgrep som vil komme politidistriktene til gode etter behov.

Den varslede stortingsmeldingen om oppfølgingen av politidistriktsutvalget vil for øvrig ha betydning for disse spørsmålene.

Spørsmål 13

Mener departementet at man ved den foreslåtte bevilgning i St. prp. nr. 1 (2000 – 2001) følger opp intensjonene i kriminalomsorgsmeldingen?

Svar:

Oppfølgingen av kriminalomsorgsmeldingen har pågått løpende fra meldingen ble behandlet og justiskomiteen ga sin innstilling. Departementet har hatt som utgangspunkt at meldingen skal følges opp ved en gradvis videreutvikling av kriminalomsorgen over en periode på ca 5-10 år. Tidsperspektivet på gjennomføringen av meldingen er tidligere omtalt i Budsjett-innst. S. nr. 4 (1999-2000), vedlegg 1.

I 2001 vil to svært viktige elementer og milepæler i oppfølgingsarbeidet falle på plass. Fra 01.01.2001 vil et nytt forvaltningsledd innføres i kriminalomsorgen. Det nye regionale leddet med 6 regioner vil være et viktig hjelpemiddel for å oppnå en mer hensiktsmessig og effektiv organisasjons- og etatsstruktur. Videre ble nylig Ot. prp. nr. 5 (2000-2001) Om lov om gjennomføring av straff mv. (straffegjennomføringsloven) lagt fram av regjeringen. Regionaliseringen og forslag til ny straffegjennomføringslov vil danne et nødvendig og viktig grunnlag for det videre arbeid med oppfølging av stortingsmeldingen om kriminalomsorgen.

Bevilgningen for 2001 sikrer etaten daglig drift, samtidig som rammene gir rom for en forsiktig, gradvis videreutvikling av programvirksomheten og en utvidelse av forsøksordningen med promilleprogram. Dette er tiltak i tråd med meldingen. Bevilgningsnivået krever at det som tidligere fortsatt må rettes stor oppmerksomhet mot å utnytte ressursene innenfor kriminalomsorgen på en best mulig måte.

Spørsmål 14

Hva er bakgrunnen for at det ikke er lagt opp til hurtigere fremdrift av byggeprosjekter innen kriminalomsorgen, for eksempel Tromsø kretsfengsel og nytt fengsel i Østfold, når det er behov for flere fengsels-

plasser, jf. St. meld. nr. 27 (1997-98) om kriminalomsorgen?

Svar:

Byggeprosjektene i kriminalomsorgen er generelt komplekse, og krever stor grad av nøyaktighet i planleggingen. Alle pågående prosjekter følger normal prosjektering- og byggesaksgang for denne type spesialbygg.

Når det gjelder utvidelse, rehabilitering og påbygg av Tromsø kretsfengsel er fremdriften lagt opp i forhold til at anstalten skal være i drift under byggeperioden. Dette er nødvendig for å unngå en særlig reduksjon i kapasiteten i region Nord. Det er påkrevet med omflytting av funksjoner i byggeperioden, og dette løses ved at man blant annet bygger de nye plassene først. De ulike fasene i prosjektet gjør at man vanskelig kan forsere den fastlagte fremdriftsplanen.

Planleggingen av det nye fengslet i Østfold pågår for fullt i samarbeid med Statsbygg. Romprogram med kostnadsestimat vil trolig foreligge våren 2001, og saken vil deretter bli vurdert i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen.

Spørsmål 15

Hvilke forskjeller vil det være (i innhold og omfang) mellom de skogsleirene som nå skal legges ned, og den varslede skogspatroljen?

Svar:

Det er foreløpig ikke bestemt på hvilken måte en skogspatrolje skal opprettes, eller hvilket innhold og omfang en slik patrolje skal ha. Departementet tar sikte på å vurdere dette som ett av flere soningstilbud. Flere åpne anstalter er i den situasjonen at de kan ha skogspatrolje som en del av driften sin. Fordelen ved en slik organisering er at dette vil gi en bedre og mer fleksibel ressursbruk, samtidig som opplegget forankres i en anstalt som vil kunne gi en mer helhetlig og individuelt tilpasset straffegjennomføring.

I prinsippet kan en eventuell skogspatrolje påta seg samme type oppdrag som skogsforlegningene i dag, hvis den lokale skogbruksnæring ønsker det. Typiske oppdrag vil kunne være rydding av kraftgater og skogkultiveringsarbeid av ulik art.

Spørsmål 16

Hvor lang tid går det gjennomsnittlig fra dom er falt til den domfelte påbegynner soning i de ulike fengselsdistrikter? Hva er de konkrete planene for å sikre at den vedtatte målsetting om 2 mnd. blir fulgt opp?

Svar:

Etter at dom er avsagt, ligger dommen ved politidistriktet til den er rettskraftig. Det er påtalemyndigheten som begjærer dommen fullbyrdet og sender den til kriminalomsorgen. Dette innebærer at tidsbruken frem til iverksatt soning må deles opp:

- Tidsbruk i politiet frem til kriminalomsorgen mottar dommen.
- Tidsbruk ved iverksettelsen. Her er målsettingen å bruke maksimalt 2 måneder fra dommen er mottatt kriminalomsorgen.

Arbeidet med å etablere statistikk over tidsbruken i politiet er foreløpig ikke slutført, men kriminalomsorgen registrerer antall dommer som ikke er iverksatt innen 2 måneder. Pr. 30.08.00 var 1358 dommer ikke blitt iverksatt innen 2 månedersfristen. 21% av disse dommene ble innkalt i løpet av den neste måneden.

Utviklingen av domsrestanser har frem til 30.08.00 utviklet seg i negativ retning, særlig på grunn av at Stavanger kretsfengsel og en avdeling i Oslo kretsfengsel har vært stengt som følge av helt nødvendig rehabilitering. Som følge av nevnte stenginger er det etablert en vareteksavdeling i Ullersmo landsfengsel, og mange celler i Østre- og Vestre fengselsdistrikt dubleres.

Hurtig iverksetting av dommer forutsetter bl.a. tilstrekkelig soningskapasitet og gjennomsnittlig høy kapasitetsutnyttelse. Departementet har gjennom månedlige møter med direktørene hatt høy fokus på kapasitetsutnyttelse. Gjennomsnittlig kapasitetsutnyttelse på landsbasis er i dag ca. 95%, noe som må anses tilfredsstillende i lys av at det må være noe ledig kapasitet i lukket anstalt for å ivareta målet om at innsatte skal overføres fra politiarrest til fengsel innen 24 timer etter at fengslingskjennelse er avsagt.

Det er særlig i Østre fengselsdistrikt at restansene er høye. Det er innledet et tettere samarbeid mellom dette distriktet og øvrige nærliggende fengsler, slik at kapasiteten på østlandsområdet blir utnyttet bedre. Fengselsstyret har i denne sammenheng åpnet for en fravikelse av innsettelsesreglene i landsfengsler og endret innsettelsesreglene for Bastøy landsfengsel. Fengselsstyret forutsetter også at domfelte med lengre dommer snarest mulig blir overført fra lokale kretsfengsler til sentralanstalter. Fengselsstyret vil fortsette å følge opp dette arbeidet løpende. Det vurderes også å etablere en midlertidig mottaksavdeling i Oslo kretsfengsel øremerket for domfelte som skal møte til soning. De nevnte iverksatte tiltak har medført at restansene siden 30.08.00 er blitt redusert med godt over 100 dommer.

Det forventes at den planlagte regionalisering vil medføre en mer effektiv kriminalomsorg som bedre kan ivareta gjennomføringen av soningen. Justisdepartementet vurderer å overføre en større del av domsadministrasjonen og innkalling til soning fra politiet til kriminalomsorgen. Dette vil bli fremmet i en egen høring, og forventes å bidra til en mer effektiv soningsinnkalling.

Etter planen skal A-fløyen i Oslo kretsfengsel gjenåpnes i februar 2001 (100 plasser) og Stavanger kretsfengsel være i full drift igjen tidlig i 2002 (64 plasser). Disse gjenåpningene vil avhjelpe situasjonen betydelig. Fengselskapasiteten som denne gjenåpningen innebærer representerer omtrent nivået på dagens domsrestanser.

Spørsmål 17

Hvor mange fengsler har ledig kapasitet, eventuelt stengte avdelinger?

Svar:

Total fengselskapasitet er for tiden 2 923 plasser. Det er 2 701 disponible til sonings- og varetektsformål. Blant de 222 stengte plassene finnes:

- 100 plasser på Oslo kretsfengsel, som har vært stengt siden 15.01.2000 grunnet nødvendig renovering. Avdelingene ventes åpnet februar 2001.
- 64 plasser på Stavanger kretsfengsel, som er stengt av samme grunn.
- 28 plasser er fortsatt stengt grunnet rekrutteringsproblemer ved Ringerike kretsfengsel, som nylig åpnet 21 plasser.
- 10 plasser har i en periode vært stengt på Bredtveit for å tilpasse driften til den tildelte økonomiske ramme. Bredtveit skal være i full drift fom. 01.01.2001, og før den tiden dersom det oppstår mangel på soningsplasser for kvinner.
- 14 plasser ved Skien kretsfengsel (skogsforlegningen) har ikke vært i bruk siden 1999, da det har vært vanskelig å finne egnede innsatte for denne typen soning.

Dette utgjør til sammen 216 plasser. De resterende 6 plassene er stengt midlertidig grunnet oppussing m.v.

I uke 42 hadde de 2 701 disponible plassene en kapasitetsutnyttelse på ca. 95%. Fordi fengslene skal være i stand til å ta imot varetektsfanger innen 24 timer, vil det til enhver tid være en del ledige plasser fordelt på de forskjellige anstaltene som varetektsberedskap.

Spørsmål 18

Er det planlagte inntaket på KRUS tilstrekkelig for å dekke ubesatte stillinger og behov i kriminalomsorgen? Hvor store er kostnadene ved å ta inn en ekstra klasse ved KRUS i 2001?

Svar:

Målsettingen i kriminalomsorgen er at alle faste stillinger hvor det kreves etatsutdanning skal besettes med fagutdannet personell. For å oppnå denne målsettingen, har etaten i løpet av de siste årene gjennomsnittlig uteksaminert ca. 100 aspiranter ved KRUS pr. år.

Det er pr. i dag et undertall på fagutdannet personell i kriminalomsorgen. Dette skyldes etter departementets vurdering dels at det på midten av 90-tallet i en periode foregikk en viss "overproduksjon" av etatsutdannet personell, og at man som følge av dette etter hvert nedjusterte opptaket av nye aspiranter for å unngå overtallighet i etaten. Samtidig har gjennomsnittsalderen for tilsatte i fengselsvesenet økt, og den forventes også å øke vesentlig i årene framover. Dette vil føre til større avgang av tjenestemenn, og følgelig økt behov for ny tilgang av etatsutdannet personell. Også en vedvarende god situasjon på arbeidsmarkedet

har bidratt til en noe høyere turnover enn det som tidligere har vært forventet.

I 2001 vil i underkant av 100 aspiranter gjennomføre teoriopplæringen ved KRUS. Justisdepartementet har foreslått at det i 2001 tas opp ca. 150 nye aspiranter som vil gjennomføre praksisåret. Dette innebærer et ekstraordinært opptak på ca. 50 aspiranter for å dekke forventet avgang blant tilsatte i sikkerhetstjenesten, samt øke andelen etatsutdannede. Kostnadene under kap. 432 KRUS ved å ta opp ytterligere 25 aspiranter (en klasse) i 2001 beløper seg til ca. 7,2 mill. kr første året og 7,35 mill. kr andre året. Det vil i tillegg påløpe følgekostnader på ca 1,4 mill. kr under kap. 430 Kriminalomsorg første år.

Selv om etaten har behov for flere etatsutdannede enn de 150 som er foreslått tatt opp ved KRUS i 2001, er dette ikke funnet tilrådelig. Dersom KRUS skal ta i mot enda en klasse med aspiranter, må det bygges ut på KRUS eller leies nye lokaler. Dette vil gjøre utdanningen av en ny klasse enda dyrere enn økning fra 4 til 6 klasser (fra 100 til 150 aspiranter), og by på mange praktiske problemer. Departementet tar i stedet sikte på å fremme et fastsatt høyt aspirantopptak de kommende årene.

Spørsmål 19

Det ble i 2000 ikke foreslått noe prøveprosjekt med soning ved elektronisk kontroll. Hvordan er fremdriften i dette prosjektet nå?

Svar:

Departementet har arbeidet videre med en utredning om en slik forsøksordning og denne er i slutfasen. Det omfattende arbeidet med ny straffegjennomføringslov og etablering av regionene har medført en stor arbeidsbelastning som har forsinket utredningsarbeidet.

Spørsmål 20

Hvordan er fremdriften for etablering av en ressursavdeling ved Trondheim kretsfengsel?

Svar:

Det er utarbeidet forprosjekt med kostnadsramme for bygging av ressursavdeling ved Trondheim kretsfengsel. Kostnadsrammen pr 1. juli 2000 for den byggmessige siden av prosjektet utgjør 47,3 mill. kr. Det vil i tillegg påløpe kostnader til nye årsverk og kostnader tilknyttet drift av ny bygningsmasse og engangsutgifter. Det er trolig behov for å gjennomgå kostnadene tilknyttet prosjektet på nytt. Departementet vil vurdere fremdriften i prosjektet i forbindelse med den ordinære budsjettprosessen.

Spørsmål 21

Det bes om en kort redegjørelse for bemanningssituasjonen i kriminalomsorgen for de kommende årene.

Svar:

Det er en målsetting at kriminalomsorgen skal ha en "riktig" bemanning i forhold til de oppgaver som skal

løses. Det betyr at både volumet på straffegjennomføringen og kvalitetskravene til innholdet må reflekteres i antall årsverk og i kompetansekravene. Det er et mål at alle fengselsbetjenter skal ha etatsutdanning og at andre stillingstyper i friomsorgen og fengselsvesenet besettes med relevant fagkompetanse. Kriminalomsorgen må være konkurransedyktig på arbeidsmarkedet.

I dag har kriminalomsorgen et høyt aktivitetsnivå i forhold til det antall årsverk som etaten disponerer. De grunnleggende sikkerhets- og kontrollfunksjoner ivaretas på en forsvarlig måte og det har gjennom de siste årene også skjedd en gradvis kvalitetsøkning i straffegjennomføringens innhold både på friomsorgs- og fengselsiden.

Dagens situasjon med utstrakt bruk av ufaglært personell i fengselsbetjentstillinger (jf. spørsmål 18) er bl.a. påvirket av at flere fengselsbetjenter slutter i etaten for å bruke utdanningen sin i annen type arbeid. Antallet som slutter er imidlertid vesentlig lavere enn det som er gjennomsnittet for alle yrkesgrupper i samfunnet. Underdekningen vil bli møtt med et forhøyet opptak til fengselsskolen i årene fremover. Antall søkere til fengselsskolen har gått vesentlig ned. Dette er imidlertid en generell tendens som følge av store endringer i arbeidsmarkedet. Men i dagens søkermasse er det gjennomgående høyere utdanningsnivå enn tidligere og KRUS rapporterer at man finner gjennomgående god kvalitet i aspirantopptaket.

De kommende årene vil sannsynligvis straffegjennomføringsvolumet øke, dels fordi domstolene trolig vil utmåle mer straff og dels fordi den ventelige innstramningen i bl.a. prøveløslatelsesordningen vil føre til at flere blir sittende lenger i fengsel. Det er foreløpig noe usikkert hvordan denne volumveksten vil fordele seg mellom fengselsstraff og samfunnsstraff. Dette vil bl.a. avhenge av hvordan domstol og påtalemyndighet vil respondere på regjeringens forslag og Stortingets behandling av den nye samfunnsstraffordningen som er beskrevet i Ot.prp. nr. 5 (2000-2001). Den forventede generelle økningen i straffegjennomføringsvolumet vil øke bemanningsbehovet.

I Innst. S. nr. 6 (1998-99) la Stortinget opp til en gradvis utvikling av det faglige innholdet i straffegjennomføringen. En slik videreutvikling av programmer, kontaktbetjentordning, oppfølging av prøveløslatte og forbedret innhold av samfunnsstraffen kan i fremtiden også gi økt bemanningsbehov.

På den annen side forventes etableringen av kriminalomsorgsregioner fra 1. januar 2001 å gi grunnlag for en mer rasjonell drift og bruk av personale ved at virkemidler i etaten kan sees mer i sammenheng.

I tillegg vil prosjekter knyttet til utvidelse av driftsenheter eller nyetableringer normalt også omfatte nødvendig bemanning for oppstart av drift. Departementet vil følge utviklingen nøye, og vurdere behovet for bemanningsøkning i de årlige budsjettprosesser.

Spørsmål 22

Hvilke organisasjoner som driver ettervern i privat/frivillig regi får statsstøtte, og hvor stor støtte får de enkelte organisasjonene?

Svar:

Frivillige organisasjoner arbeider dels i og dels utenfor anstaltene. Justisdepartementet har ingen eksakt oversikt over hvem som også driver ettervernsarbeid.

Følgende organisasjoner/tiltak har i 2000 fått støtte over kap. 430, post 70 Tilskudd:

Norsk kriminalistforening	kr	15 000
Kirkens sosialtjeneste	kr	1 000 000
Norsk musikkråd	kr	425 000
Forum for kristent fengselsarbeid	kr	55 000
Metodistkirken i Norge	kr	40 000
Arken	kr	100 000
Stiftelsen Kirkens fengselsarbeid	kr	225 000
Røde Kors visitortjeneste	kr	108 400 *
Maritastiftelsen	kr	265 000
Foreningen for trygdede	kr	45 000
Straffedes organisasjon i Norge	kr	58 300
Prosjekt Opera Inside	kr	45 000
Pinsevennes fengselsarbeid	kr	200 000
Kirkens bymisjon, Tøyen kirke	kr	75 000
Kirkens bymisjon, Thunes vei	kr	700 000
Prison Fellowship	kr	325 000
Frelsesarmeens fengselsarbeid	kr	30 500
Åsane menighet	kr	6 000
Våle kirkekor	kr	50 000
Kompani B. Valiente	kr	51 800
Sum	kr	3 820 000

* Søknaden fra Røde Kors visitortjeneste var på kr 200 000,-. Organisasjonen rapporterte et mindreforbruk i 1999 på kr 91 600,- og ble tildelt mellomlegget på kr 108 400,-.

Det gis også årlig et tilskudd til Nordisk Samarbeidsråd for Kriminologi. Beløpet fordeles mellom de nordiske land etter en fordelingsnøkkel fastsatt av Nordisk Ministerråd. For 2000 var Norges bidrag på kr 531 932,-.

Samlet tildeling på post 70 i år 2000 er: kr 4 351 932,-
Bevilget beløp på post 70 i år 2000 er: kr 4 352 000,-

I tillegg til de opplistede organisasjoner ovenfor har Frelsesarmeens institusjon Elevator og Foreningen for fangers pårørende mottatt støtte over kap. 430, post 71 og 72.

Spørsmål 23

Under omtalen av rehabilitering og utvidelse av Kristiansand tinghus uttales det at økningen i kostnadsrammen er nødvendig bl.a. grunnet samfunnsplagte krav. Hva er disse kravene, og hvorfor er de blitt endret?

Svar:

De samfunnspålagte kravene det siktes til er nye krav for energiforsyning i statlige bygg gitt i kgl. res vedrørende energifleksible varmesystemer, ny Plan- og bygningslov, nye krav til miljøvennlig riving/kildesortering og nytt krav om "rent bygg i byggeprosessen". Årsaken til endringen i de samfunnspålagte kravene ligger utenfor Justisdepartementet og Statsbyggs ansvarsområde.

Den delen av økningen i kostnadsrammen for Kristiansand tinghus som skyldes nye samfunnspålagte krav kan i det vesentligste relateres til at prosjektet opprinnelig var basert på vannbåren varme i tilbygget, mens eksisterende bygningsmasse skulle beholde elektrisk oppvarming. Med bakgrunn i Kristiansand kommunes konsesjon på fjernvarmeanlegg og de krav dette vil medføre, samt Statsbyggs pålagte krav om energifleksible varmesystemer, vil nå oppvarming av hele bygningsmassen være basert på vannbåren varme.

Spørsmål 24

Under kap. 3410 om rettsgebyr var det i 2000 budsjettert med en inntekt på kr 662 454 000, og for 2001 er det budsjettert med 698 100 000. Regnskapstallet fra 1999 viser kr 927 102 000. Hva skyldes den store forskjellen mellom regnskapet for 1999 og de etterfølgende budsjetter?

Svar:

Den store forskjellen mellom regnskapstallene for 1999 og budsjettforslaget for 2000 og 2001 skyldes at deler av inntektene under kap. 3410, post 01 ble overført til og budsjettert under kap. 3462, (ny) post 01 fra 1. januar 2000. Hensikten med en slik budsjett-teknisk omlegging var å synliggjøre inntekter relatert til gebyrpliktige oppgaver utført av Registerenheten i Brønnøysund. Dette er også omtalt under kap. 3410 og kap. 3462 i St.prp. nr. 1 (1999-2000).

Spørsmål 25

Hva er beregnet inntektsøkning som følge av at rettsgebyret foreslås øket fra kr 600,- til kr 655,-?

Svar:

Den samlede inntektsøkningen av å øke rettsgebyret fra kr 600,- til kr 655,- er beregnet til 113,2 mill kr.

Inntektsøkningen fordeler seg som følger på kapittel og post:

Kap. 3410 Rettsgebyr, post 01 Rettsgebyr:	58,1 mill. kr
Kap. 3410 Rettsgebyr, post 04 Lensmennes gebyrinntekter:	10,4 mill. kr
Kap. 3440 Politi- og lensmannsetaten, post 01 Gebyrer:	12,1 mill. kr
(Ny) kap. 3904 Brønnøysund-registerene, post 01 Gebyrinntekter:	32,6 mill. kr
Sum	113,2 mill. kr

Spørsmål 26

Er det som ligger inne i budsjettet om advokatutgifter i tråd med den inngåtte avtale om opptrapping av advokatsalærene som ble inngått mellom Den norske Advokatforening og Justisdepartementet? I hvilken grad anser departementet seg bundet av avtalen?

Svar:

I St.prp. nr. 1 (1999-2000) informerte daværende regjering at den ville gå inn for å øke den offentlige salærsatsen fra 01.01.2001 og 01.07.2001 slik at den kommer opp i kr. 700,- eks. prisstigning. Dette var basert på brev av 28. mai 1999 fra daværende justisminister Odd Einar Dørum til Den Norske Advokatforening.

Etter departementets vurdering foreligger det ikke noen rettslig bindende avtale mellom departementet og Advokatforeningen.

Regjeringen har likevel søkt å følge opptrappingsplanen som beskrevet ovenfor. I St.prp. nr. 1 (2000-2001) er det lagt opp til å heve den offentlige salærsatsen med 40 kr fra 01.07.2001 og med 35 kr fra 01.12.2001. Dette innebærer at hevingen av salærsatsen forskyves noen måneder i forhold til den opprinnelige opptrappingsplanen, men at salærsatsen vil være på det nivå som er skissert i opptrappingsplanen innen utgangen av 2001.

Spørsmål 27

I forbindelse med behandlingen av Innst. S. nr. 144 (1999-2000) ble Regjeringen bedt om å vurdere alternative forslag til erstatningsordninger for nordmenn som satt i japansk fangenskap under 2. verdenskrig. Hva er status for dette arbeidet?

Svar:

Justisdepartementet arbeider med å utrede denne saken. Det tas sikte på å fremlegge saken for Stortinget så snart den er ferdig utredet og behandlet.

Vedlegg 2**Brev fra Justisdepartementet v/statsråden til justiskomiteen, datert 29. november 2000****Grünerløkka politistasjon**

Jeg viser til brev av i dag fra justiskomiteens leder angående ny politistasjon på Grünerløkka/Carl Berners plass.

Departementet har kommet relativt langt i planleggingsprosessen i forbindelse med bygging av ny politi-

stasjon på Grünerløkka. Det gjenstår imidlertid å sluttbehandle funksjonsanalysen.

Videre er det ikke tatt stilling til om det skal være et statlig eller et privatfinansiert byggeprosjekt.

Planleggingsprosessen kan således ikke sies å være avsluttet.